

Participatietraject in het kader van de fusie tussen Borgloon en Tongeren

Verslag | 17 april 2023

In opdracht van

Stad Borgloon
Stad Tongeren

IDEA
CONSULT thinking ahead

member of

IDEAGROUP

Dit verslag werd opgesteld door:

Bart Van Herck
Jolijn De Roover

Jozef II-straat 40 B1
1000 Brussel

T: +32 2 282 17 10
info@ideaconsult.be

www.ideaconsult.be

 BORGLOON
parel met pit

Tongeren
de eerste stad

Inhoud

1 /	Het participatie- en inspraaktraject voor de mogelijke fusie tussen Borgloon en Tongeren	2
2 /	Overkoepelende lessen uit het participatietraject	3
3 /	Lessen uit de participatiemomenten	5
3.1.	Dialogomoment met de adviesraden van Borgloon	5
3.2.	Themacafé 1: Dienstverlening	8
3.3.	Themacafé 2: Economie	14
3.4.	Themacafé 3: Dorpen	16
3.5.	Themacafé 4: Toerisme, cultuur en landschappen	19

Bijlagen

B.1	Themacafé 1: dienstverlening	24
B.1.1	Input rond vier kwaliteitsvereisten dienstverlening	24
B.1.2	Negen voorbeelden van nabijheid	28
B.1.3	Stemmen en opmerkingen op de negen voorbeelden van nabijheid	29
B.2	Themacafé 2: economie	35
B.3	Themacafé 3: dorpen	39
B.3.1	Troeven en uitdagingen dorpen	39
B.4	Themacafé 4: toerisme, cultuur en landschappen	40
B.4.1	Ik ben fier op... (a.d.h.v. foto's op de tafel)	40
B.4.2	Kansen en uitdagingen van de fusie op vlak van cultuur, toerisme, erfgoed	44
B.4.3	Wie doet wat?	47
B.4.4	gouden ideeën/quick wins	50

3 voordelen van een fusie tussen Tongeren en Borgloon

De Vlaamse Regering steunt vrijwillige fusies van gemeenten. Op termijn kunnen fusies zelfs verplicht worden. Tongeren en Borgloon nemen samen nu al initiatief en werken vanuit een eigen en doordachte visie toe naar een fusie.

Wat zijn de voordelen?

- 1. Betere en meer gespecialiseerde dienstverlening**
Gemeenten die de dienstverlening over streeklijnen heen organiseren, kunnen bovendien moeilijker te bereiken gemeenten erin aan te helpen voor een betere dienstverlening. De uitwerking hiervan kan tot besparingen voor de overheid en voor de burgers leiden.
- 2. Meer ruimte om de dienstverlening te verbeteren**
Gemeenten die samenwerken, kunnen meer ruimte om de dienstverlening te verbeteren. Dit kan tot besparingen voor de overheid en voor de burgers leiden.
- 3. Extra financiële mogelijkheden en ruimte voor investeringen**
De Vlaamse overheid voorziet een eenmalige schuldovername van 21 miljoen euro. Daarnaast kan de nieuwe fusiegemeente rekenen op een jaarlijkse verhoging uit het gemeentefonds van ongeveer 75.000 euro.

Inwoners schrijven mee aan het fusieverhaal

Onze stadsbesturen werken aan een nieuwe, gezamenlijke toekomst voor Tongeren en Borgloon. Dat verhaal willen we samen met alle Luizenaren en Tongerenaren schrijven. Tijdens informatie- en participatiemomenten gaan we in dialoog om de fusie uit te werken volgens de behoeften van de inwoners.

November 2022

Infomomenten
Op 7 en 8 november worden de eerste infomomenten gehouden in Tongeren en Borgloon. Via presentaties en met interactieve infomomenten en een 200 gemeenteraadsleden.

Februari - maart 2023

Themacafés
Op deze momenten worden de inwoners mee in dialoog over de fusie. Tijdens deze themacafés worden de behoeften van de inwoners in kaart gebracht en worden er ideeën ontwikkeld voor de toekomst.

2 stadscentra, 30 dorpen

De fusie is niet alleen een samenvoegen van twee stadscentra. Tongeren en Borgloon omvatten samen 30 dorpen. Dit zijn de dorpen waar we nu al samen aan het werk zijn. We willen deze dorpen ook samen aanpakken. Dit doet kaart van alle dorpen mogelijk. Aan 11 en 12

1 / Het participatie- en inspraaktraject voor de mogelijke fusie tussen Borgloon en Tongeren

Begin september 2021 namen de gemeenteraden van Tongeren en Borgloon de beslissing tot principiële fusie. Daaropvolgend zijn medewerkers van beide besturen overleg gestart in 17 themawerkgroepen, met al belangrijke nieuwe inzichten en quick-wins als uitkomst.

Een jaar later, september 2022, werd door de gemeenteraden van Borgloon en Tongeren het strategisch kader voor de fusie goedgekeurd met toekomstperspectieven voor de nieuwe gemeente op vlak van beleid, dienstverlening en organisatie.

Nadat de basis er lag, was het moment aangebroken om bewoners te informeren en te consulteren rond de fusie. Het participatietraject bestond uit vier onderdelen:

- ▶ Twee algemene infomomenten (7 en 9 november 2022).
- ▶ Een doorlopende online bevraging (begin 2023);
- ▶ Dialoogmoment op vraag van de adviesraden van Borgloon (29 november 2022);
- ▶ Vier themavergaderingen (feb - maart 2023).

Dit document brengt verslag van de online bevraging, het dialoogmoment met de adviesraden en de vier themavergaderingen. Eerst staan we stil bij enkele overkoepelende verwachtingen die vanuit de burgers naar voor kwamen. Daarna gaan we dieper in op het dialoogmoment met de adviesraden en de vier themavergaderingen, waaraan we ook de resultaten uit het online luik koppelen.

2 / Overkoepelende lessen uit het participatietraject

Doorheen het participatietraject hebben we inwoners gesproken over vier belangrijke thema's in het fusieproject: dienstverlening, dorpen, economie en toerisme, cultuur, landschappen.

Elke gespreksavond volgde een eigen opzet en structuur, maar toch herkennen we een aantal rode draden. We staan er graag even bij stil.

KANSRIJKE SPOREN

In de verschillende gesprekscafés hebben we bewoners ontmoet die kansen zaken in de fusie, op elk van de behandelde thema's:

- ▶ Als het over dienstverlening ging, zag men in grotere diensten een mogelijkheid om de kwetsbaarheid van eenpersoonsdiensten aan te pakken of in te gaan op de nood aan meer specialisatie;
- ▶ In de sessie rond dorpen, werd stil gestaan bij de uitrol van een volwaardig dorpenbeleid, waarbij een 'dorpenambtenaar' de band tussen de verschillende dorpen en het bestuur verzekert;
- ▶ In de sessie rond economie werd de opschaling als een kans aangegrepen om de samenwerking met en tussen ondernemers te versterken, alsook tussen scholen/kenniscentra en ondernemers;
- ▶ Tot slot leverde de sessie rond cultuur en toerisme een karrevracht van goede ideeën om de stad aantrekkelijker te maken voor bewoners en toeristen.

BEZORGDHEDEN

Tegelijk kwamen ook de vragen en bezorgdheden van burgers naar boven.

Nabijheid was daarbij een sleutelbegrip. Burgers willen dat de nabijheid tussen het bestuur en inwoners, verenigingen, ondernemers... ook na de fusie gewaarborgd blijft.

Nabijheid gaat voor hen over de mogelijkheid om binnen te lopen bij de gemeentelijke diensten, het gevoel van gemeedelijkheid en de laagdrempeligheid van het bestuur. De afstand bestuur-burger mag niet te groot worden.

Nabijheid kwam ook terug in het pleidooi voor een sterke kanalenmix (digitaal-telefonisch-fysiek), met de duidelijke vraag naar voldoende mogelijkheden om face-to-face in dialoog te kunnen treden met de stad.

Nabijheid herkennen we ook in de vraag om de identiteit en eigenheid van de dorpen te erkennen. Enkelen noemden Tongeren en Borgloon 'steden met een dorpsmentaliteit', wat te maken heeft met de vele kerkdorpen die elk van de steden telt. Ondanks het kapittel 'stad' leven de meeste bewoners op het platteland. Inwoners vragen dat de stad blijft investeren in de aantrekkelijkheid van de dorpen, waakt over de sociale cohesie en zich

verbindt met de dorpsgemeenschappen via wijkhuizen, dorpsbudgetten, een dorpsambtenaar, etc. Op die manier hoopt men ook jonge mensen te blijven boeien en de braindrain tegen te gaan.

Ook de commerciële en publieke voorzieningen in de dorpen bepalen de aantrekkelijkheid, al begrijpen inwoners dat niet alles overal kan aangeboden worden en dat dit ook niet de volle verantwoordelijkheid is van het bestuur. Inwoners vragen daarom **goede verbindingen tussen de dorpen** en tussen Tongeren en Borgloon, zodat ook zij die niet over een auto beschikken zich eenvoudig kunnen verplaatsen en beroep doen op dienstverlening in naburige dorpen.

Tot slot hoorden we zeker ook in Borgloon de vraag om als **evenwaardige partner** in het fusieverhaal te worden betrokken. Borgloon heeft kwaliteiten die Tongeren minder heeft en omgekeerd. Het beste van de twee werelden moet worden samengebracht. Inwoners vragen dat de gelijkwaardigheid een centraal uitgangspunt blijft in de toekomst.

FUSIE IS EEN WERKWOORD

De gesprekstafels met burgers hebben waardevolle ideeën opgeleverd en resulteren in een beter zicht op de verwachtingen van burgers. Verwachtingen die voor alle duidelijkheid niet altijd rechtlijnig zijn. Om het met een voorbeeld te illustreren: waar jonge mensen een verregaande digitale dienstverlening verwelkomen, hoorden we bij de oudere bevolking grote terughoudendheid bij een te ver doorgedreven digitalisering.

De besturen moeten zich bewust zijn dat de gesprekken de verwachtingen hebben aangesterkt. Bewoners willen dat door de fusie daadwerkelijke stappen voorwaarts gezet worden.

Aan de tafels zijn de kansen benoemd, maar we weten dat ze zich niet vanzelf realiseren. Actieve sturing is nodig, om de voordelen waar te maken, maar tegelijk om de valkuilen te tackelen. Van de liefde zeggen ze dat het een werkwoord is, met een fusie niet anders.

3 / Lessen uit de participatiemomenten

3.1. Dialogomoment met de adviesraden van Borgloon

Op 29 november 2022 zijn de drie Loonse adviesraden (i.e. welzijn, economie en vrije tijd) bijeengeroepen om mee na te denken over het fusietraject.

Na een toelichting van de strategische visienota werden de aanwezigen gevraagd om aan te geven waar we op de verschillende thema's (welzijn, economie, vrije tijd) stappen vooruit kunnen zetten in de fusie.

Hierbij vroegen we de aanwezigen wat we in Tongeren en Borgloon beter kunnen doen met het bestaande budget en voor welke initiatieven extra budget nodig is. We geven de inzichten van de verschillende raden hieronder weer.

3.1.1 Ondernemingsraad

Wat kunnen we met het bestaande budget beter doen?

- ▶ Inzetten op een betere ontsluiting tussen de Loonse dorpen én tussen Borgloon en Tongeren. Mensen moeten eenvoudig hun werkplaats kunnen bereiken met een ander vervoersmiddel dan een auto. Het bestuur moet inzetten op alternatieven voor de auto: bijv. de belbus, carpoolen, fietsbegeleiders, enz. Na een fusie tussen Borgloon en

- Tongeren zal de vierde grootste stad zijn in de regio, dit geeft extra drukkingskracht om het mobiliteitsprobleem bij Vlaanderen aan te kaarten.
- ▶ Inzetten op een betere bereikbaarheid voor economische actoren vanuit andere regio's: hoe meer bereikbaarheid hoe beter voor de economie in Borgloon en Tongeren. De bedrijventerreinen in Tongeren zijn een opportuniteit voor grote werkgevers, maar ze moeten beter te bereiken zijn.
- ▶ Loonse ondernemers kunnen steeds bij de bevoegde stadsdienst binnenlopen. Die laagdrempeligheid moet behouden blijven aan de hand van een gedeconcentreerd ondernemersloket.
- ▶ De landbouw en het toerisme in Tongeren en Borgloon hebben andere karakteristieken en kunnen elkaar daardoor mogelijks aanvullen (bijv. Pibo Tongeren, akkerbouw vs. fruitteelt, openlucht vs. indoor toeristisch aanbod...). Het bestuur moet zoeken naar manieren om de complementariteit uit te spelen.
- ▶ De dienst economie in Borgloon omvat te veel thema's voor te weinig personeelscapaciteit. De grote Tongerse dienst ondernemen kan de eenmansdienst in Borgloon versterken.

Waar is additioneel budget voor nodig?

- ▶ Inzetten op de beleving van de dorpskernen zodat mensen het er fijn vertoeven vinden en bereid zijn om er tijd en geld te spenderen, er kunnen winkelen enz.

3.1.2 Vrije tijdsraad

Wat kunnen we met het bestaande budget beter doen?

- ▶ Ook na de fusie moeten verenigingen blijvend in aanmerking komen voor financiële en logistieke ondersteuning. De adviesraad haalde aan dat de financiële ondersteuning van sportclubs in Borgloon hoger is dan die in Tongeren. Daarentegen is de sporthal in Borgloon betalend, maar die in Tongeren vaak gratis. Dit soort verschillen in beleidskeuzen moeten voor de fusie uitgeklaard worden, zonder dat de verenigingen de dupe zijn.

- ▶ Het samenvoegen van de uitleendiensten kan een meerwaarde zijn omdat het aanbod uitgebreider wordt. Dit geldt ook voor de bibliotheken die een groter aanbod aan boeken zullen hebben. Deze meerwaarde moet ten volle worden uitgespeeld, zodat mensen van Borgloon en Tongeren ten volle van het grotere aanbod kunnen genieten.
- ▶ Een fusie zal het aantal eenmansdiensten aanzienlijk verminderen, dit komt een permanente dienstverlening en de deskundigheid van de diensten ten goede.
- ▶ Fusie kan een meerwaarde zijn voor het erfgoedverhaal en met name voor het stadsarchief. Door fusie zullen er mogelijks meer mensen, middelen en deskundigheid beschikbaar zijn om in te zetten op een kwaliteitsvol archief.
- ▶ De vrije tijdsraad vraagt om in de toekomst te werken met dorpsbudgetten. Dorpsraden brengen ideeën en plannen aan en vervolgens kunnen de dorpsbewoners kiezen waar de budgetten aan besteed worden. Dit kan de levendigheid van de dorpen versterken, de connectie tussen burger en bestuur vergroten en bijdragen aan een fijne woonomgeving die aangepast is aan de lokale behoeften en noden.

Inspanningen die meer middelen vragen

- ▶ Er is nood aan een nieuw gemeenschapscentrum ter ondersteuning van de verenigingen. Het Panishof in Borgloon leent zich als locatie voor een gemeenschapscentrum aangezien het op de grens met Tongeren ligt. Er zijn echter wel belangrijke structurele ingrepen en investeringen nodig aan het gebouw.
- ▶ Na de fusie wordt het belangrijk om de wijkhuizen in de dorpskernen goed te onderhouden en sommige beter uit te rusten, om zo de levendigheid en het sociaal weefsel van de dorpen te versterken.
- ▶ In de dorpen is er nood aan betere infrastructuur voor sport, jeugd en cultuur.
- ▶ Het lijkt de adviesraad geen porum om de jeugd-, sport- en cultuurdienst te centraliseren: er moet een gedeconcentreerd aanbod blijven bestaan met lokale vertegenwoordigers die rechtstreeks aanspreekbaar zijn. Deze 'dorpsambtenaren' moeten proactief in kaart brengen waar verenigingen en de bevolking nood aan hebben.

3.1.3 Welzijnsraad

Wat kunnen we met het bestaande budget beter doen?

- ▶ De unieke cultuur van het Loonse sociaal beleid moet behouden blijven. Borgloon zet sterk in op gemoedelijkheid en laagdrempeligheid. Deze inspanningen mogen niet verloren gaan. Ook in de nieuwe fusiegemeente moeten de korte lijnen tussen inwoners en bestuur blijven bestaan.
- ▶ Er zijn ook zeer goede contacten met de private sociale instellingen. Ook dat moet maximaal verzekerd blijven.
- ▶ In Borgloon profiteert men van een sterke sociale vrijwilligerswerking (Warm Borgloon). Dit vrijwillig engagement is een welkome aanvulling op de professionele dienstverlening vanuit het OCMW. Misschien kunnen we vanuit dit voorbeeld de vrijwilligerswerking voor het ganse grondgebied verder aanzwengelen?

- ▶ Op vlak van kinderopvang biedt de fusie wel een aantal voordelen:
 - In de toekomst moet het bestuur de regie over de kinderopvang opnemen en een lokaal loket organiseren. Dat kan kwaliteitsvoller georganiseerd worden voor het geheel;
 - Op een grotere schaal is meer ruimte voor pedagogische ondersteuning;
 - Groepsaankopen van materiaal.
- ▶ Het sociaal huis in Borgloon zou moeten behouden blijven.
- ▶ Tongeren beschikt over een aantal gespecialiseerde sociale diensten en medewerkers. In de gefuseerde gemeenten zullen die voor alle inwoners ter beschikking komen.

Inspanningen die extra middelen vragen

- ▶ Een dorpsambtenaar die de dynamieken in de dorpen kan ondersteunen en een verbindingspersoon kan zijn tussen de bewoners en het bestuur.
- ▶ De dorpsambtenaar kan de dorpsraden administratief ondersteunen en themagroepen initiëren (bijv. over de nood voor een sociaal restaurant).

3.2. Themacafé 1: Dienstverlening

Het eerste themacafé, dat plaatsvond op 7-02-2023 in de Stroopfabriek in Borgloon, stond in het teken van dienstverlening. We hebben na een korte inleiding samen met de inwoners gereflecteerd over hun verwachtingen m.b.t. dienstverlening en over hoe nabijheid ook na een opschaling van de stadsgrenzen kan verzekerd worden.

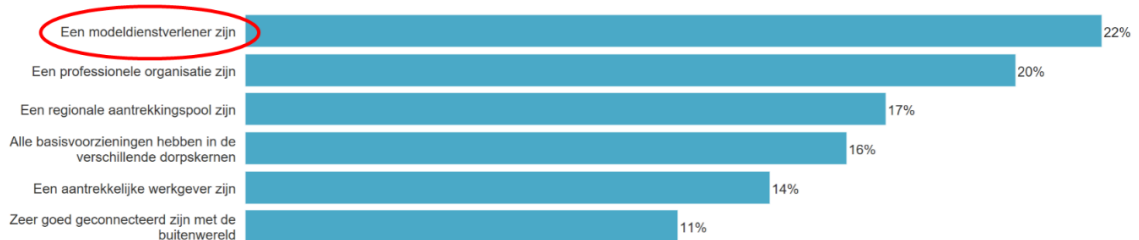
3.2.1 Inleiding over het thema

We zijn het themacafé van start gegaan met een korte inleiding over waarom gemeenten fuseren en op welke manier fusie gebruikt kan worden als hefboom voor een betere dienstverlening, een sterkere organisatie en toekomstgericht beleid en investeringen. Fusie is echter geen mirakel-oplossing, maar een werkwoord. Daarom hebben we ook enkele uitdagingen geïdentificeerd die we vaak voorbij zien komen in fusietrajecten (i.e. nabijheid, hiërarchie, bureaucratie, verkokering).

Vervolgens hebben we de brug gemaakt naar het thema van de avond: dienstverlening. Uit een eerdere bevraging bij medewerkers en beleidsmensen van Tongeren en Borgloon blijkt dat ze hoog willen inzetten op dienstverlening aan burgers. In de bevraging stelden we de vraag 'Welke gemeente willen we zijn in de toekomst?'. Van alle antwoorden die we aanboden scoorde 'modeldienstverlener' het hoogst.

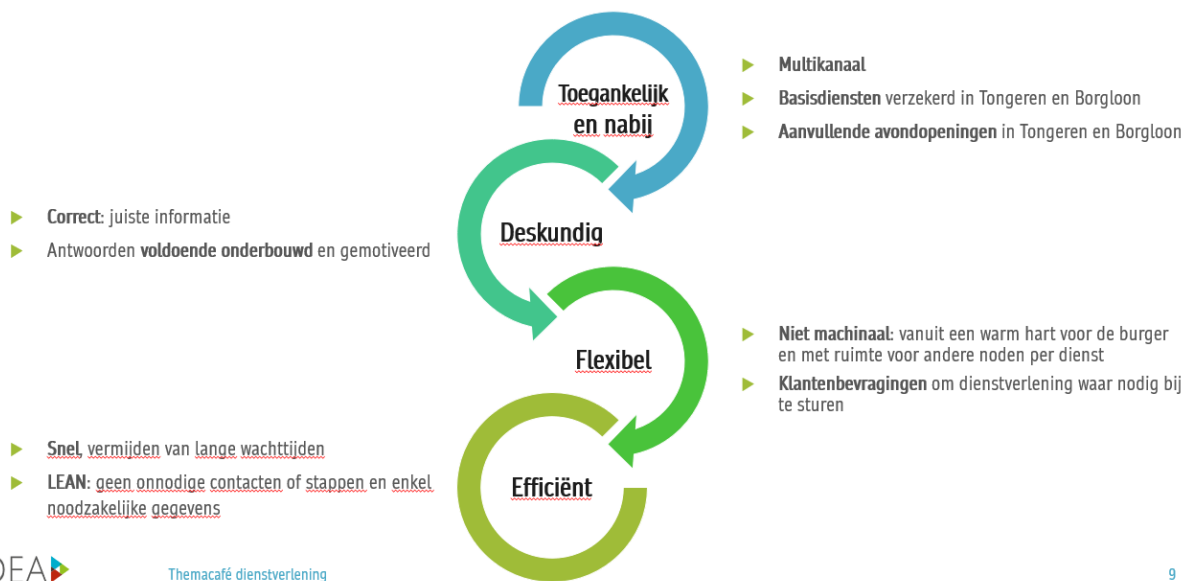
Het is daarbij belangrijk te vermelden dat dienstverlening meer is dan de loketdiensten: ook groenonderhoud, het aanbieden van lokalen, organiseren van sportkampen, kinderopvang, seniorenvoorzieningen, de uitleendienst... zijn vormen van dienstverlening.

Welke gemeente willen we zijn in de toekomst? Tongeren en Borgloon willen samen:

3.2.2 Verwachtingen over dienstverlening

In de bevraging met medewerkers en beleidsmensen van Tongeren en Borgloon vroegen we niet enkel naar de gemeente die ze willen zijn in de toekomst, maar ook naar kwaliteitsvereisten die zij belangrijk vinden wanneer het aankomt op dienstverlening. Hieruit kwamen vier criteria waarop ze sterk willen inzetten: toegankelijk & nabij, deskundig, flexibel en efficiënt.

De vier kwaliteitsvereisten boden de structuur voor de eerste helft van het themacafé over dienstverlening. Samen met de inwoners reflecteerden we over de vier criteria aan de hand van cases. Enkele voorbeelden van zo'n cases zijn:

- ▶ Een jong koppel wil een horecazaak overnemen in de gemeente en wil weten wat er allemaal nodig is aan vergunningen.
- ▶ Een ouder wil een reistoelating voor zijn 10-jarige zoon om op skireis te gaan naar het buitenland (ouderlijke machtiging).
- ▶ Een oudere persoon wil hulp bij het invullen van zijn belastingen.
- ▶ Een bewoner wil laten weten dat de stoep in slechte staat verkeert en vraagt om daar snel iets aan te doen.
- ▶ Een bewoner zoekt naar oplossingen voor een inwonende ouder die nog moeilijk thuis te verzorgen is omwille van dementie.
- ▶ Een jongere zoekt naar een locatie om te repeteren met zijn muziekgroep.

Vervolgens was de vraag aan de inwoners wat volgens hen een ondernemer, een jong gezin, een jongere, een oudere, een sociaal kwetsbare... verwacht van de dienstverlening van de stad? Wat betekent nabijheid, efficiëntie, deskundigheid en flexibiliteit voor deze doelgroepen?

Op de tafels lagen grote papieren waarop de moderatoren met post-its konden verduidelijken wat de burgers onder elk van de vier kwaliteitsaspecten verstaan. Hieronder geven we een samenvattend overzicht van de input van de inwoners.

Toegankelijk en nabij

- ▶ In de antwoorden van de burgers valt op dat ze een mix van kanalen waarlangs ze de stadsbesturen kunnen bereiken belangrijk vinden. Men pleit voor zowel fysieke, digitale als telefonische kanalen.
- ▶ De website en het E-loket ziet men als een goed kanaal om informatie te verzamelen en om aanvragen te doen. Een mogelijke quick-win is een FAQ-pagina per beleidsthema.
- ▶ Naast het digitale luik geven de inwoners ook aan dat fysieke contactmomenten belangrijk blijven. Men vraagt twee verschillende laatavondopeningen, één vrije inloopdag per week en waar mogelijk ook bezoeken aan huis voor zij die minder mobiel zijn.
- ▶ Voor het telefonische contact vindt men het belangrijk dat de wachttijden kort zijn. Daarnaast is één centraal nummer voor de aanwezige inwoners oké, zolang men maar vlot kan doorverbonden worden en niet van dienst naar dienst wordt omgeleid.
- ▶ Tot slot vindt men het ook belangrijk dat er voldoende aandacht is voor blinden (bijv. info in braille, podcasts...), dat er één aanspreekpunt is per thema of doelgroep, dat ook mensen die de Nederlandse taal minder machtig zijn vlot geholpen kunnen worden (bijv. tolken) en dat de communicatie moet verlopen in mensentaal.

Deskundig

- ▶ Inwoners geven aan dat ze het belangrijk vinden correcte informatie te krijgen die up-to-date is en waarin ook wettelijke bepalingen worden meegedeeld.
- ▶ Ze verwachten daarbij dat de stadsdiensten zich inleven in de vraagstelling van de inwoners en niet enkel informatie meedelen, maar in gesprek gaan waar nodig en mogelijk.
- ▶ Bij doorverwijzingen wil men meteen bij de juiste dienst/persoon belanden.

Efficiënt

- ▶ Naar efficiëntie geven inwoners aan dat de afspraken niet altijd als positief ervaren worden omdat de wachttijden om een afspraak te maken soms sterk oplopen waardoor mensen lang moeten wachten op een antwoord op hun probleem. Daarnaast vinden ze het belangrijk dat op de website duidelijk staat vermeld wat iemand moet meenemen bij een aanvraag of andere afspraak.
- ▶ Bij doorverwijzingen wil men niet meerdere keren doorverwezen worden en de probleemstelling of vraag meerdere keren moeten uitleggen. Men pleit voor weinig tussenstappen en één contactpersoon per thema en/of doelgroep.
- ▶ Qua info en communicatie vraagt men een duidelijk overzicht van de producten en diensten die Borgloon en Tongeren aanbieden, een korte reactietijd via het E-loket en een integrale benadering waarin de stadsdiensten proactief vragen of de inwoner nog andere hulpvragen heeft zodat deze gebundeld kunnen worden.

Flexibel

- ▶ Met betrekking tot flexibiliteit van de dienstverlening verwijzing inwoners opnieuw naar een mix van kanalen: zowel fysiek in het administratief centrum, als huisbezoeken voor minder mobiele mensen, als digitaal als telefonisch.
- ▶ Ook vraagt men voor voldoende contactmogelijkheden en bereikbaarheid buiten de kantooruren en in het weekend.

3.2.3 Nabijheid

In het tweede deel van het themacafé hebben we verder ingezoomd op het aandachtspunt 'nabijheid'. Tijdens de eerste participatiemomenten gaven bewoners en adviesraden duidelijk aan dat ze de nabijheid van het bestuur cruciaal vinden. We diepten tijdens het themacafé daarom uit hoe we 'nabijheid' ook na schaalvergroting kunnen invullen.

Traditioneel denken we bij nabijheid aan 'onder de kerktoren', maar op vele plaatsen in Vlaanderen zien we nieuwe vormen van nabijheid opduiken (mobiel, digitaal,...). Negen praktijkvoorbeelden van zo'n alternatieve manieren om nabijheid te realiseren boden de aanzet voor het tweede deel van de werksessie¹. We vroegen de inwoners om met rode en groene stickers te stemmen op de praktijkvoorbeelden en aan te geven wat ze er goed en minder goed aan vonden. Deze opzet hebben we ook online toegepast, zodat mensen die niet aanwezig konden zijn op het themacafé ook de gelegenheid kregen om input te geven.

¹ Zie bijlagen voor meer duiding van de negen voorbeelden van nabijheid.

De negen praktijkvoorbeelden van nabijheid

1. Locatie van de fysieke balie: vliegende ambtenaars en onderscheid thema- en snelbalie
2. Digitalisering
3. Een balie op wielen en een draagbaar loket
4. Een flexibele bibliotheek
5. Het 3D-loket
6. Een burgerbudget
7. Wijkambassadeurs, dorpsaanspreekpunten of wijkmanagers
8. Buurtpunt
9. Participatieplatform

De drie voorbeelden van nabijheid met de meeste stemmen

1. Het voorbeeld dat het meeste gesmaakt werd door de aanwezigen op het themacafé en de online participanten is het idee rond de fysieke balie zoals neergeschreven in de strategische visienota:
 - Inwoners zouden terecht kunnen bij een fysieke onthaal- en snelbalie in Tongeren en Borgloon voor de dienstverlening die minder dan vijf minuten baliewerk vraagt. De zaken die meer dan vijf minuten vragen zouden afgehandeld worden in een themabalie of spreekruimte die zich bevinden in het administratief centrum van Tongeren. Eén dag per week zou men ook voor dienstverlening die langer dan 5 minuten baliewerk vraagt op afspraak terecht kunnen in Borgloon.
 - 24 aanwezigen gaven bovenstaand idee een groene bol.
 - Enkele van de reacties waren dat ze liefst elke dienstverlening hebben op twee plaatsen (fysiek of mobiel loket), dat ze nog steeds een aanspreekpunt willen hebben bij complexe zaken en dat ze het face-to-face contact belangrijk vinden.
2. Op twee staat het idee van buurtpunten.
 - Een buurtpunt is een initiatief dat vanuit inwoners, verenigingen of een organisatie ontstaat. Aan de hand van een buurtpunt kan je lokale noden en behoeften vervullen. Zo is in Koninksem (Tongeren) de pastorij gerenoveerd en omgebouwd tot een plus-ontmoetingsplaats. Het is een initiatief van het innovatiesteunpunt voor landbouw en platteland vzw, de landelijke gilden, vzw Covida (zorginstelling) en cera. Het Tongerse bestuur ondersteunt het project. Het bestuur kent een financiële toelage toe en begeleidt de opstart van het digipunt dat mensen helpt met hun digitale vaardigheden.
 - 20 mensen stemden voor dit voorbeeld. Twee mensen gaven dit voorbeeld een rode bol.
 - Participanten (online en fysiek) geven aan dat ze een buurtpunt een goede manier vinden om diverse doelgroepen te verbinden (bijv. ouderen, jongeren, mensen met een andere etnische achtergrond...). Ook vindt men het fijn dat verschillende functies gecombineerd kunnen worden (bijv. infoplek, plek om Nederlands te leren, ontmoetingsplaats, sociale werkplaats, dorpsrestaurant, uithangbord van de dorpen, digitale lessen en ondersteuning...)
 - Aan de keerzijde halen participanten aan dat een gemeenteambtenaar nodig is om een dergelijk initiatief echt op gang te houden, dat het zorgt voor een versnippering van middelen en dat het gevaar bestaat dat een dorpspunt zich beperkt tot een beperkte (vrienden-)groep.
3. Op drie staat het voorbeeld van het wijkbudget in Evergem:
 - Aan de hand van een wijkbudget geeft Evergem haar inwoners de kans om projecten te realiseren. De gemeente is er immers van overtuigd dat je als inwoner het beste aanvoelt waar er kansen liggen.

Iedere inwoner van Evergem kan een project indienen, maar het is wel de bedoeling dat de inwoners ook zelf de handen uit de mouwen steken en een maatschappelijke meerwaarde creëren voor de buurt. Daarnaast moeten de projecten ook toegankelijk zijn voor iedereen en liefst ook duurzaam. De gemeente verzamelt eerst ideeën via een online platform, vervolgens kunnen de projecten ingediend worden. Daarna volgt een eerste selectie waarin het gemeentebestuur een shortlist maakt en daaruit kunnen de inwoners kiezen welke projecten zij het beste vinden. De inwoners krijgen zo de kans om 70.000 euro van het gemeentebudget te verdelen.

- 19 mensen gaven aan dit een goed idee te vinden, 7 mensen stemden tegen.
- Aan de positieve zijde zien mensen dit als een goed idee om de betrokkenheid van de inwoners te verhogen.
- Aan de negatieve zijde halen mensen aan dat ze bang zijn voor conflict en dat dit idee enkel werkt in hoger opgeleide wijken en andere buurten nog verder achterstelt.

Het voorbeeld van nabijheid met de minste stemmen

Mensen waren over het algemeen het minst enthousiast over het voorbeeld van een mobiele bibliotheek: 3 mensen stemden voor en 11 tegen. Men haalt aan dat er zowel een bibliotheek is in Tongeren en Borgloon en dat men een mobiele bib daarom niet nodig acht. Daarnaast zegt men ook dat dit kan zorgen voor een daling van sociale contacten en vereenzaming².

² Zie bijlagen voor de stemmen op de negen voorbeelden en de input van inwoners.

3.3. Themacafé 2: Economie

Het tweede themacafé vond plaats op 13-02-2023 in het bedrijf Soprema en stond in teken van economie. De besturen van Tongeren en Borgloon geven aan dat ze de fusie willen gebruiken als hefboom om een schaa sprong te maken op vlak van economie. Ze willen o.a.:

- ▶ Ondernemerschap aanmoedigen
- ▶ Samenwerking versterken met omliggende kenniscentra i.f.v. innovatie (Maastricht, Luik, Hasselt)
- ▶ Herstel detailhandel na COVID en de explosie van e-commerce
- ▶ Toerisme als groeisector aangrijpen
- ▶ Land- en tuinbouw toekomst geven. Fruit als speerpunt, diversifiëren i.f.v. meer toegevoegde waarde

Tijdens het themacafé doken we met de aanwezigen in uitdagingen en kansen van economie aan de hand van foto's. Met rode en groene bolletjes konden de inwoners kansen en uitdagingen aanduiden. Vervolgens ging men in gesprek rond onderstaande vragen:

- ▶ Wat zijn de belangrijkste kansen/troeven op vlak van economie en hoe kunnen we ze nog sterker uitspelen?
- ▶ Wat zijn de grootste uitdagingen/problemen en hoe kunnen we er oplossingen voor vinden?

- ▶ Waar moet het bestuur prioritair op inzetten als het over economie gaat?

Figuur 1: impressie van de foto's die tijdens het themacafé op tafel lagen.

Conclusies uit het themacafé economie³

Thema's	Troeven	Aandachtspunten
Samenwerking stadsbestuur-ondernemers, netwerken tussen bedrijven	Goede netwerken tussen bedrijven, zowel in Borgloon als Tongeren	Nieuwe handelszaken sterker promoten zodat bekendheid stijgt
Land- en tuinbouw	Bestaande boerenmarkten in Tongeren en Borgloon Wijnbouw als opkomende sector	Ondersteuning van de landbouwtransitie: korte keten, wijnbouw, biolandbouw Synergie creëren tussen biooerderij, korte keten en horeca.
Platelandstoerisme	Plattelandstoerisme in stijgende lijn	Mogelijke overlast, bv. naar fruittelers, temperen
Winkelcentrum, horeca, terrassen, beleving	Aantrekkelijke openbare ruimte Relatief ruim aanbod van horeca	Te hoge huurprijzen Parkeerbeleid aantrekkelijker maken (bv. gratis parkeren 2u, cfr Bilzen) Hoge leegstand van handelsruimtes

³ Zie bijlagen voor uitgebreider overzicht per thema

Onderwijs	Goed aanbod kleuter-, basis- en secundair onderwijs	Afbouw avondonderwijs en voortgezet onderwijs, braindrain
Mobiliteit	Goede bereikbaarheid via E313 Goede infrastructuur	Problematisch openbaar vervoer Fietsroute op spoorlijn Tongeren-Borgloon Betere fietsverbindingen nodig in het centrum en op bedrijventerrein Stationsomgeving Tongeren aanpakken

3.4. Themacafé 3: Dorpen

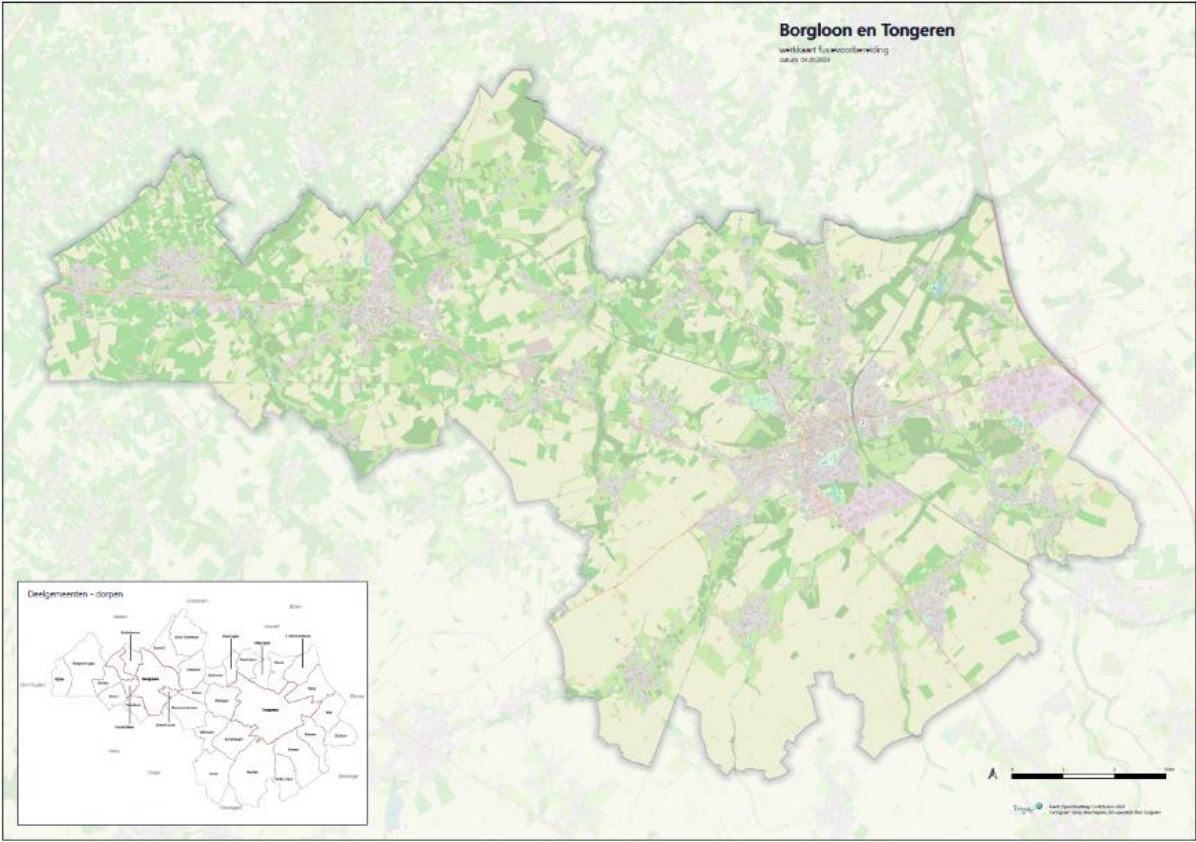
Het derde themacafé vond plaats op 16-03-2023 in het Panishof in Bommershoven (Borgloon). Tijdens dit derde themacafé reflecteerden we samen met de inwoners over de typerende dorpenstructuur van Tongeren en Borgloon.

Samen zullen Tongeren en Borgloon de vierde stad van Limburg worden, maar de veelheid aan kernen maakt hen fundamenteel anders dan de koplopers Hasselt, Genk en Beringen. De dorpen vormen de dagelijkse leefwereld van de Lonenaren en Tongenaren. De stad ontstaat vanuit een goede connectie tussen de dorpen. In het toekomstproject krijgt een actief dorpenbeleid daarom een centrale plaats.

Elk dorp heeft zijn eigenheid en unieke trekpleisters. Aan de hand van een geografische kaart van Tongeren en Borgloon brachten we tijdens het themacafé de unieke eigenschappen van de dorpen letterlijk in kaart: wat maakt de dorpen aantrekkelijk? Waarom is het er fijn vertoeven en wonen? Wat kan beter?

Figuur 2: Dorpenkaart gebruikt tijdens het themacafé

Inventarisatie van de kwaliteiten en uitdagingen van de dorpen

Tijdens het themacafé legden we de aanwezigen volgende vraag voor: je hebt de keuze: in je eigen dorp blijven wonen of een nieuwe woonplaats kiezen binnen Tongeren of Borgloon. Wat kies je en waarom? Wat spreekt je aan in dat dorp?

Op die manier kregen we een inzage in wat inwoners waarderen aan de dorpen en wat volgens inwoners belangrijke uitdagingen zijn. De vaakst genoemde troeven van de dorpen zijn:

- ▶ Rust, groen, zicht op mooie landschappen
- ▶ Een stad met een dorpsmentaliteit
- ▶ Betaalbaar wonen

De uitdagingen die we het vaakst hebben gehoord zijn⁴:

- ▶ Het gebrek aan (bereikbare) voorzieningen
- ▶ Het gebrek aan levendigheid en sociale cohesie
- ▶ Een gebrek aan verenigingsleven en sociale activiteiten

De inwoners hebben ook aangegeven op welke aspecten in het dorpenbeleid Tongeren en Borgloon volgens hen het sterkst moeten inzetten:

Kwaliteiten die we in een dorpenbeleid willen waarmaken

- ▶ Rust aanbieden, open ruimte, natuur beschermen
- ▶ Wandel- en fietsmogelijkheden uitbreiden
- ▶ Mooie zichtlijnen in het landschap vrijwaren
- ▶ Identiteit en authenticiteit van de landelijke kernen behouden en versterken
- ▶ Sociaal contact tussen mensen, verbondenheid stimuleren. Belangrijk om ontmoetingsplekken (buiten) en ruimte (binnen) te voorzien.
- ▶ Samenwonen voor ouderen mogelijk maken.
- ▶ Verenigingsleven actief houden en ondersteunen vanuit het bestuur.
- ▶ Nabijheid van voorzieningen en publieke diensten verhogen.
- ▶ Mobiliteit en bereikbaarheid verbeteren.

⁴ Zie bijlagen voor een uitgebreider overzicht

Realiseren van een sterk dorpenbeleid

Vervolgens gingen we opzoek naar manieren om in te zetten op de kwaliteiten en uitdagingen van de dorpen. We vroegen de inwoners daarbij wat ze zelf kunnen doen om de kwaliteiten van het dorp vorm te geven en welke ondersteuning ze verwachten van het bestuur. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de input:

Hoe kan je als inwoners meewerken aan kwaliteit van dorp?
<ul style="list-style-type: none">▶ Samenkomen, deelnemen aan het verenigingsleven▶ Leuke initiatieven organiseren (bijv. eitjes rapen, BBQ op straat, nieuwjaarsdrink...)▶ Een rol opnemen als ambassadeur: buurtfiguren die alles weten, iedereen kennen en mensen op die manier samenbrengen▶ De rol opnemen als vrijwilliger▶ Bij activiteiten en in het verenigingsleven inzetten op communicatie richting diverse doelgroepen
Welke ondersteuning verwacht je van het bestuur?
<ul style="list-style-type: none">▶ Subsidies voor initiatieven▶ Vrijwilligers warm maken en samenbrengen▶ Afstand tussen politiek en verenigingsleven verkleinen▶ Aanbieden van locaties voor het verenigingsleven en sociale activiteiten▶ Burgerbudgetten▶ Uitzicht van het dorp en onderhoud van publiek domein en straatmeubilair door de stadsdiensten. Belangrijk dat de stad meldingen van burgers weet op te lossen.▶ Ondersteuning voor bewoners die dorpsinitiatieven willen ontplooiën. Aandachtspunt hierbij: jonge mensen nodig om hier mee hun schouders onder te zetten.

3.5. Themacafé 4: Toerisme, cultuur en landschappen

Het laatste themacafé vond plaats op 22-03-2023 in het cultureel centrum de Velinx in Tongeren. Tijdens het laatste themacafé hebben we samen met de inwoners gereflecteerd over toerisme, cultuur en landschappen in Tongeren en Borgloon. Die thema's zijn immers sterke troeven die Tongeren en Borgloon in de toekomst verder willen uitspelen en doorontwikkelen.

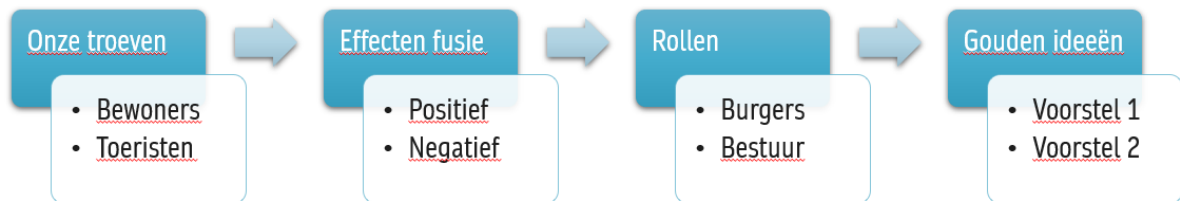
De tafelgesprekken verliepen in vier stappen:

1. Ten eerste vroegen we de aanwezigen om de toeristische, landschappelijke en culturele parels van Tongeren en Borgloon te benoemen. Op tafel lag een verzameling van foto's van de Tongerse en Loonse parels. Aan de hand van die foto's beantwoorden de inwoners: Ik ben... en ik ben fier op...
2. Vervolgens vroegen we de inwoners om te reflecteren over de mogelijke effecten van fusie op cultuur, toerisme en erfgoed: welke nieuwe kansen ontstaan? Met welke negatieve effecten moeten we rekening houden?

3. Ten derde dachten de aanwezigen na over de verhouding tussen burger en bestuur. Wie doet wat? Waar kunnen burgers en verenigingen het initiatief nemen om cultuur, landschappen en toerisme te versterken? Wat wordt verwacht van het stadsbestuur?
4. Tot slot formuleerden elke tafel de twee beste ideeën van de avond om de stad aantrekkelijker te maken op vlak van cultuur, landschap, toerisme en erfgoed voor bewoners en/of bezoekers.

Figuur 3: vier stappen in de tafelgesprekken rond toerisme, cultuur en landschappen

Centrale bevindingen van de avond

Het gedeelde rijke verleden van Tongeren en Borgloon is volgens heel wat aanwezigen een sterke troef om uit te spelen in de fusie. Het Romeins verleden, de Graven van Loon en de Burcht van Kolmont zijn daarin centrale aspecten. De ontwikkeling van het Fruitspoor is een mooi project tussen beide steden.

Naast het gedeelde verleden biedt ook de complementariteit tussen Borgloon en Tongeren een verzameling aan mogelijkheden volgens de inwoners. De veelheid aan indoor en outdoor activiteiten in beide steden vullen elkaar mooi aan (bijv. antiek en musea in Tongeren en bloesems, fietsen en wandelen in Borgloon). De natuur in beide steden kan beter verbonden worden door goed onderhouden wandelpaden, cultuur kan versterkt worden door gezamenlijke programma's...

De inwoners haalden ook aan om niet enkel in te zetten op de troeven binnen Tongeren en Borgloon, maar ook op die buiten beide steden. De regio Haspengouw biedt immers een veelheid aan mooie landschappen, erfgoed, cultuur... Door intergemeentelijke samenwerking moet ook de verbinding met die activiteiten opgezocht worden.

De inwoners zijn van mening dat de culturele en landschappelijke parels in Tongeren en Borgloon nog verder gepromoot kunnen worden door een sterkere communicatiestrategie. Zo zouden kleine evenementen meer bekendheid kunnen krijgen, net zoals de opkomende wijnbouw in de streek, verborgen erfgoedsites, fietstochten die niet op fietsknooppunten liggen... Dit is niet enkel relevant voor bezoekers, maar ook voor inwoners die soms onvoldoende bewust blijken van de sterke troeven in de regio.

Een aandachtspunt bij dit alles is de integriteit van de landschappen: aanwezigen halen aan dat toerisme geen negatieve impact mag hebben op de (cultuur)landschappen, wat nu soms wel het geval is. De overdruk op bepaalde piekmomenten (vnl. rond de bloesemperiode) vraagt blijvende aandacht (bijv. overbevolkte fietspaden, wild parkeren, sluikstorten...)

De gouden ideeën/ quick wins

Op het einde van de avond presenteerde elke tafel twee gouden ideeën om cultuur, toerisme en landschappen te versterken. Volgende ideeën kwamen aan bod:

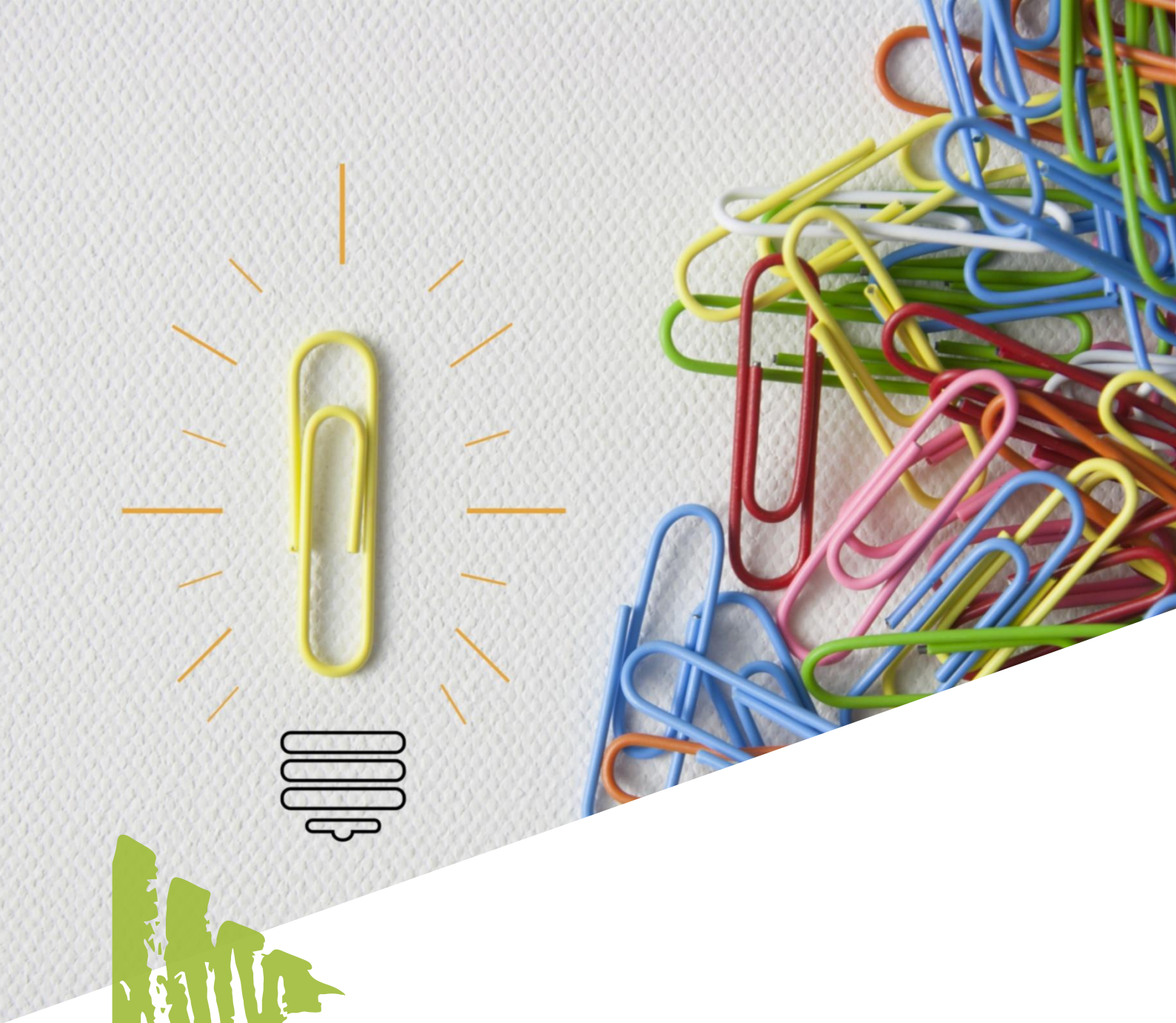
1. **Toeristisch aanbod op maat:** Er valt veel te beleven op toeristisch vlak, maar dat kan nog beter in de markt gezet worden. De fusiegemeente kan bijvoorbeeld een aanbod per doelgroep en interessegebied aanbieden. Zo vinden toeristen makkelijker waarvoor zij terecht kunnen in Tongeren en Borgloon en worden ze sneller aangetrokken om een bezoekje te brengen. Een idee hierbij is om een programma te ontwikkelen voor een bezoek van 1 dag, voor een bezoek van 2 dagen en voor een langer bezoek.
2. **Een 'metrokaart':** Zoals Londen of Parijs hun metronetwerk overzichtelijk maken met een metrokaart, kan de fusiegemeente een gemeenschappelijke mobiliteitskaart maken. Daarop staat aangeduid waar toeristen kunnen parkeren en waar ze geraken met de fiets, te voet of met het openbaar vervoer. Toeristen kunnen de kaart ophalen bij de toeristische diensten of online downloaden. Daarnaast kan het bestuur via deze weg ook makkelijk zien welke plaatsen vandaag nog minder goed bereikbaar zijn en waar dus nog verbetering mogelijk is.
3. **Verbinding creëren tussen Tongeren en Borgloon:** Er bestaan vandaag al verbindingen tussen beide steden die nog onderbenut worden. Denk aan de Mombeek die door beide steden kabbelt of het fruitspoor, de toekomstige fietsroute tussen beide steden. Dat zijn bestaande plekken die nog verder uitgespeeld kunnen worden om een (toeristische) verbinding te creëren.
Ook de cultuur in beide steden kan met elkaar worden verbonden door bijvoorbeeld een kunstenwandeling doorheen de steden. Een andere optie is een toeristisch treintje dat in het hoogseizoen de toeristen naar de verschillende trekpleisters in Tongeren en Borgloon brengt.
4. **Herbestemming van kerken en leegstaande gebouwen:** Verschillende kerken en gebouwen die vroeger een functie hadden staan vandaag leeg. Die zouden herbestemd kunnen worden. Volgens de deelnemers van het themacafé is er vandaag een tekort aan tentoonstellingsruimtes, ruimtes voor jeugdwerking en goedkope overnachtingsplekken. Daarvoor zouden leegstaande gebouwen gebruikt kunnen worden en zo kunnen nieuwe toeristische en culturele trekpleisters ontstaan. Een idee uit het themacafé was bijvoorbeeld om een leegstaande kerk om te toveren tot een camping.
5. **Burcht van Kolmont in de kijker zetten:** De burcht van Kolmont is een interessante plek, waar veel geschiedenis achter schuilgaat en die centraal gelegen is tussen beide steden. Het is een plek die nu nog minder bekend is, maar die door een verbeterde ontsluiting meer uitgespeeld kan worden.
6. **Samenwerking in het verenigingsleven:** Tongeren en Borgloon kennen een levendig verenigingsleven. Verenigingen in Tongeren en Borgloon werken vandaag afzonderlijk, maar zouden in de toekomst hun krachten kunnen bundelen en meer samenwerking kunnen opzoeken. Zo krijgen ze meer slagkracht.

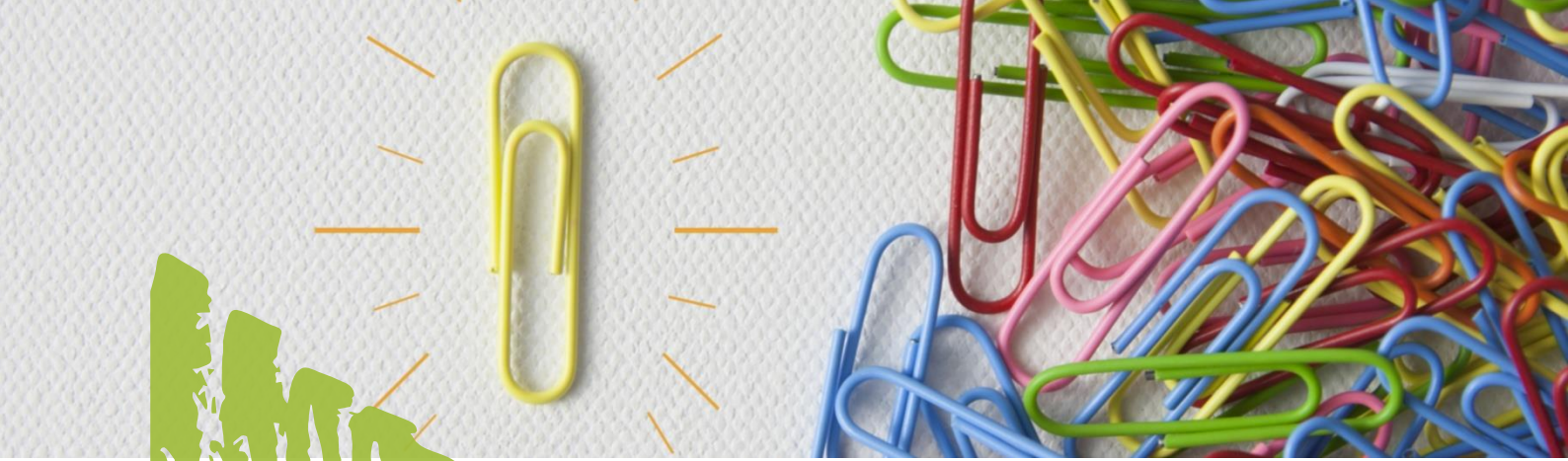
Het verenigingsleven kan daarnaast beter in kaart gebracht worden. Dat kan bijvoorbeeld op een platform waar je een overzicht vindt van alle verenigingen van Tongeren en Borgloon.

7. **Samenwerking binnen toerisme:** Tongeren en Borgloon trekken veel toeristen aan. De steden hebben ook een complementair aanbod: in Borgloon valt er veel te beleven in de buitenlucht, terwijl Tongeren een groter indoor aanbod kent. Door samenwerking op te zoeken, kunnen ze elkaar versterken. Tongeren en Borgloon zouden bijvoorbeeld één toeristische gids kunnen uitbrengen die de diversiteit van het toeristische aanbod in kaart brengt.
8. **Inzetten op eigen inwoners:** Tongeren en Borgloon hebben niet alleen veel te bieden voor bezoekers, de inwoners kunnen er zelf ook heel wat ontdekken. Zo haalden de deelnemers van het themacafé aan dat er een toeristisch aanbod uitgewerkt kan worden voor en door inwoners. Op die manier kunnen de Tongenaren en Lonenaren hun steden en elkaar beter leren kennen. Een idee van de deelnemers was om alle Lonenaren een gratis ticket te geven voor het Gallo-Romeins Museum en de Tongenaren op hun beurt uit te nodigen om de trekpleisters in Borgloon te bezoeken. Iemand anders stelde voor om de inwoners in het laagseizoen korting te geven voor toeristische en culturele trekpleisters.
9. **Wijnproductie toeristisch in de markt zetten:** In Tongeren en Borgloon wordt niet alleen fruit geteeld, ook wijnproductie is populair. Dat kan nog verder uitgespeeld worden, bijvoorbeeld door samenwerkingen op te zetten tussen verschillende wijnboeren om een toeristische route te ontwikkelen voor toeristen.
10. **Managen van overdruk van toerisme:** Een belangrijk aandachtspunt bij dit alles is de overdruk die toerisme genereert op bepaalde piekmomenten (bijv. tijdens de bloesemperiode). Inwoners vragen meer vuilbakken langs de populaire wandelpaadjes, openbare toiletten... Om wild parkeren tegen te gaan werd het idee geopperd om een shuttle te organiseren die van de parkings naar het doorkijkkerkje en andere populaire locaties rijdt.

Bijlagen

B.1 Themacafé 1: dienstverlening

B.1.1 Input rond vier kwaliteitsvereisten dienstverlening

Kwaliteitsvereiste	Input
Toegankelijk en nabij	<p>Digitaal</p> <ul style="list-style-type: none">▶ digitaal -> 1ste stap (E-loket)▶ liefst digitaal aanvraag doen▶ E-loket ! Stadsapp ?!▶ digitaal▶ goede website = eerste lijnszone ivm woonzorgcentrum -> doorverwijzen▶ goede website▶ digitale FAQ per thema vb ik wil zaal openen, ik wil zaak overnemen, etc▶ zoekfunctie (thema, items, etc)▶ gebruik van het E-loket voor jongeren <p>Fysiek</p> <ul style="list-style-type: none">▶ 2 verschillende laatavondopeningen▶ mensen moeten kunnen kiezen (afspraak en vrije inloop vb 1 dag)▶ fysiek loket (met eventueel "volmachten")▶ bezoek aan huis▶ met afspraak is goed maar ook 1 dag zonder afspraak▶ snelloket = ok▶ FYSIEK CONTACT ov complexiteit▶ fysiek contact cruciaal voor bepaald doelgroepen▶ efficiënt + deskundigheid + overleg + fysiek contact !

	<p>Mix kanalen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ wat met 'minder mobiele' mensen ▶ afstanden "UITERSTEN" Tongeren - Borgloon als ver ervaren ▶ meldpunt online + telefoon + mailen ▶ loket + telefoon + digitaal ▶ meldpunt online + telefoon + mailen + fysiek <p>Telefonisch</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ wachttijden aan telefoon kort houden ▶ 1 centraal nummer (doorverbinden = ok) <p>Toegankelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ aandacht voor toegankelijkheid (zie website) ▶ blinden : info in braille, podcasts, ... ▶ 1 aanspreekpunt per thema (accom + locatie) ▶ tolken ▶ aanspreekpunt per doelgroep : senioren, vrijwilligers, etc <p>Overig</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ afschaffen zomerdienst ▶ nabijheid van politiediensten ▶ aangepaste infrastructuur ▶ lokale opvang ▶ aanbod op maat aanreiken ondanks groot gebied op basis van deskundigheid ▶ betaalbaar huren
<p>Deskundig</p>	<p>Kennis van zaken</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ kennis van zaken (juist personeel) ▶ juiste info krijgen + goed antwoord al duurt het wat langer ▶ wettelijke beperkingen kennen + verwachtingen hiernaartoe ▶ aanspreekpunt moet alles kennen en deskundig zijn ▶ te verstrekken info is volledig ▶ up-to-date houden info ▶ expertenadvies op maat 'in-house' <p>Doorverwijzingen en onthaal</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ deskundig onthaal ▶ door verwijzing juiste dienst

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ afspraken aan de snelbalie, enkel doorverbinden bij specifieke vraag ▶ snelheidsbalie voor "alle" vragen ▶ doorverwijzen naar jeugddienst + jeugdhuis + ▶ deskundigheid + doorverwijzen ▶ problemen beleidsmatig aan pakken en eventueel doorgeven ▶ duidelijke en correcte doorverwijzing <p>Inleving in vraagstelling inwoner</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ hele aanbod + inleven op kost van de klant + discussie ▶ is er bijkomende hulp nodig ? ▶ converseren ipv informeren (2 richting) <p>Overig</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ probleem: veiligheid digitale infokanalen ▶ invullen belastingen : wordt NIET verwacht van STAD ▶ communicatie + interne opvolging ▶ geen ambtenaars
<p>Efficiënt</p>	<p>Afspraken</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ afspraken worden niet als positief ervaren (ik heb nu een probleem en wil nu geholpen worden en niet 2 maanden later) ▶ efficiënt overzicht, locatie en wachttijd ▶ reservatiesysteem ▶ website : vermelden wat mensen bij "een aanvraag" moeten meebrengen <p>Doorverwijzingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ niet doorverwezen worden ▶ 1 contactpersoon ▶ niet 5 x alles uitleggen ▶ geen doorverwijzing aan telefoon ▶ weinig tussenstappen <p>Info en communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ bevolking onze producten kenbaar maken ▶ info moet up-to-date zijn ▶ duidelijke overzichtslijst + efficiëntie en nabijheid ▶ integrale benadering, andere hulpvragen ? ▶ duidelijke communicatie waar ze bij problemen terecht kunnen (bij reservatie) ▶ communicatie per thema + doelgroep

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ reactietijd E-loket (back office) <p>Overig</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ bureau van gemeenteambtenaar bij politie (vb bij verlies ID) ▶ flexibel en efficiënt plaatsbezoek ▶ lijst van lokalen ▶ BKO : inschrijven in beide gemeenten (open st plaatsen zijn gekend) -> gemeentelijk + andere initiatieven
Flexibel	<p>Dringendheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ handeling inplannen naargelang dringendheid <p>Kanalenmix</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ op afspraak ▶ niet enkel op afspraak ▶ huisbezoeken (minder mobielen) ▶ door digitaal te werken sowieso vorm van flexibiliteit ▶ mix van meldingskanalen blijft geldig voor vele cases <p>Buiten de kantooruren</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ subsidie aanvraag : bereikbaarheid buiten kantooruren ▶ openingsuren ▶ afspraak maken buiten kantooruren ▶ voldoende beschikbaar ook bepaalde uren in bv het weekend ▶ lokaal aanspreekpunt in de dorpen op bepaalde tijdstippen (zie ook toegankelijkheid) <p>Overig</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ senioren vragen aandacht ▶ op maat van Tolken + bijstand -> burgerinitiatief ▶ evenementenloket ▶ papieren nieuwsbrief mogelijkheid aanreiken voor bezoek aan huis ▶ out of the box denken
Andere aandachtspunten	<ul style="list-style-type: none"> ▶ antwoord krijgen op vraag ▶ meldpunt : wordt dit altijd behandeld ? ▶ politici : vragen doorverwijzen naar ambtenaren ▶ mutualiteit ongeacht herkomst ▶ financieel haalbaar ▶ hulp bij digitale aanvragen

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ burgerinitiatieven voor lokale ondersteuning ▶ brugfiguren : vrijwilligers ▶ communiceren in mensentaal ▶ meer verantwoordelijkheid lokale besturen ▶ forum om beleidsvoorstellen te formuleren ▶ bankbus
--	--

B.1.2 Negen voorbeelden van nabijheid

1. Locatie van de fysieke balie: Inwoners zouden terecht kunnen bij een fysieke onthaal- en snelbalie in Tongeren en Borgloon voor de dienstverlening die minder dan vijf minuten baliewerk vraagt. De zaken die meer dan vijf minuten vragen zouden afgehandeld worden in een themabalie of spreekruimte die zich bevinden in het administratief centrum van Tongeren. Eén dag per week zou men ook voor dienstverlening die langer dan 5 minuten baliewerk vraagt op afspraak terecht kunnen in Borgloon.

2. Digitalisering: Een goed functionerend E-loket als basis voor de online dienstverlening. Via het E-loket kunnen inwoners eenvoudig, snel en ongeacht de locatie documenten opvragen en aanvragen indienen. Het voorzien van een E-loket is echter niet voldoende, inwoners moeten er ook eenvoudig hun weg naartoe vinden. Daarvoor zijn communicatiecampagnes noodzakelijk. De stad Lier is hiervoor een mooi voorbeeld: zij hebben op verschillende locaties in het straatbeeld reclame gemaakt voor het thuisloket: vanop de trein, vanuit de zetel ...

Bij het E-loket moet er aandacht zijn voor zij die online minder goed hun weg vinden: via telefoon of in het stadhuis kunnen medewerkers mensen helpen om de aanvragen op de juiste manier in te voeren of om documenten op te vragen.

3. Een balie op wielen en een draagbaar loket: De stad Brugge investeert sterk in dienstverlening op maat. Heel wat dienstverlening loopt vandaag al online, maar soms vraagt de wetgeving nog een persoonlijke identificatie en kan de dienstverlening niet online gebeuren. In dat geval kan je in Brugge niet enkel terecht in het administratief centrum, maar vanaf de lente van 2023 ook in een dienstverleningsbus: een omgebouwde mobilhome die is ingericht als mini-kantoor en waarin een medewerker aanwezig is. Deze persoon kan de nodige administratie in orde brengen. De bus zal navigeren tussen openbare pleinen, dorpen en wijken. Voor de mensen die minder mobiel zijn, zal het ook mogelijk zijn dat de bus aan huis komt.

4. Een mobiele bibliotheek: Na de fusie zullen de hoofdbibliotheken in Tongeren en in Borgloon blijven bestaan. Daarnaast spelen de stadsbesturen met het idee om de toegang tot de bibliotheek flexibeler te maken. Tongenaren en Lonenaren zouden ook voor en na de openingsuren van de bibliotheek binnen kunnen aan de hand van hun bibkaart. Zonder de aanwezigheid van een bibliothecaris kunnen zij nog steeds boeken, DVD's, tijdschriften ... ontlenen of terugbrengen.

5. Het 3D-loket: Om de burger in zoveel mogelijk dorpskernen te woord te staan, creëerde de politie in Sint-Pieters-Leeuw een 3D-loket. In de wijken zit geen fysieke politieagent, maar staat er wel een scherm. Met een simpele druk op de knop kan je via dat scherm live in gesprek gaan met een politieagent in het hoofdkantoor en op die manier een aangifte doen of een andere vraag stellen. Afhankelijk van je vraag komt de politieagent ter plaatse. Deze manier van werken kan ook toegepast worden binnen andere sectoren, zoals de zorg, waardoor mensen die minder mobiel zijn van thuis uit geholpen kunnen worden.

6. Een wijkbudget: Aan de hand van een wijkbudget geeft Evergem haar inwoners de kans om projecten te realiseren. De gemeente is er immers van overtuigd dat je als inwoner het beste aanvoelt waar er kansen liggen. Iedere inwoner van Evergem kan een project indienen, maar het is wel de bedoeling dat de inwoners ook zelf de handen uit de mouwen steken en een maatschappelijke meerwaarde creëren voor de buurt. Daarnaast moeten de projecten ook toegankelijk zijn voor iedereen en liefst ook duurzaam. De gemeente verzamelt eerst ideeën via een online platform, vervolgens kunnen de projecten ingediend worden. Daarna volgt een eerste selectie waarin het gemeentebestuur een shortlist maakt en daaruit kunnen de inwoners kiezen welke projecten zij het beste vinden. De inwoners krijgen zo de kans om 70.000 euro van het gemeentebudget te verdelen.

7. Wijkambassadeurs, dorpsaanspreekpunten of wijkmanagers: Wijkambassadeurs, dorpsaanspreekpunten of wijkmanagers zijn een laagdrempelig aanspreekpunt. Zij kunnen de dorpen en bewoners activeren en betrekken bij het beleid. De rol van wijkambassadeur kan ingevuld worden door een geëngageerde burger. Een medewerker van de stad neemt dan weer de rol op van dorpsaanspreekpunt (regelmatig aanwezig in de wijk) of wijkmanager (permanent aanwezig in de wijk). In Tongeren is men alvast aan de slag gegaan met dit idee in de wijk Paspoel. Daar wil men een zorgzame buurt creëren. Een buurtregisseur en buurtwerker onderhouden er de connectie tussen het bestuur en de burgers

8. Buurtpunt: Een buurtpunt is een initiatief dat vanuit inwoners, verenigingen of organisatie ontstaat. Aan de hand van een buurtpunt kan je lokale noden en behoeften vervullen. Zo is in Koninksem (Tongeren) de pastorij gerenoveerd en omgebouwd tot een plus-ontmoetingsplaats. Het is een initiatief van het innovatiesteunpunt voor landbouw en platteland vzw, de landelijke gilden, vzw Covida (zorginstelling) en cera. Het Tongerse bestuur ondersteunt het project. Het bestuur kent een financiële toelage toe en begeleidt de opstart van het digipunt dat mensen helpt met hun digitale vaardigheden.

Het buurtpunt in de pastorij zal een gemakkelijk te bereiken ontmoetingsplaats zijn voor jong en oud om zo het dorpsgevoel en de betrokkenheid te bevorderen. Iedereen moet zich welkom voelen, ook de mensen met een beperking van de lokale zorgboerderij Hoge Dries. Voor hen zal een zinvolle dagbesteding worden georganiseerd, onder andere door mee te helpen aan de renovatie, in te staan voor de drankbedeling of door mensen te begeleiden in het digipunt.

Tot slot zal er ook huiswerkbegeleiding worden georganiseerd in samenwerking met het CLB en de plaatselijke school en zal de tuin aangelegd worden voor een spelletje petanque of een gezellig terrasje. Binnen is er ruimte om te kaarten, te vergaderen, lezingen of workshops te houden en voor catecheselessen. Iedereen is welkom voor een kop koffie en een portie gezelligheid. De krant zal klaarliggen en je kan er gratis surfen op het internet. Kortom, alles is voorhanden om er een succesvolle Plus-Ontmoetings-Plek van te maken.

9. Participatieplatform: Meer en meer steden en gemeenten leveren inspanningen om hun bevolking zoveel mogelijk te betrekken en te raadplegen. Zo richtte ook de gemeente Beringen een online platform op waarop inwoners hun mening kunnen geven over projecten. Zo kunnen ze suggesties insturen voor de plaatsing van nieuwe zitbanken en een project voorstellen voor het buurtbudget.

Ook in Tongeren zet het bestuur sinds 2021 in op een online participatieplatform. 20% van de Tongerse huishoudens is al geregistreerd. Voornamelijk het thema 'buurtzorg' is vertegenwoordigd, maar er ligt nog veel potentieel om het ook uit te breiden naar andere thema's.

B.1.3 Stemmen en opmerkingen op de negen voorbeelden van nabijheid

Voorbeeld nabijheid	Stemmen voor	Stemmen tegen	Opmerkingen
---------------------	--------------	---------------	-------------

1. Fysieke balie	24	0	<ul style="list-style-type: none"> ▶ snelbalie eventueel ▶ ook positief ▶ elke dienstverlening liefst op 2 plaatsen (fysiek of mobiel loket) ▶ vriendelijk onthaal ▶ sociaal contact (lichaamstaal) ▶ leven in t centrum ▶ aanspreekpunt bij complexe zaken ▶ parkeergelegenheid (gratis)
2. Digitalisering	11	8	<ul style="list-style-type: none"> ▶ goed maar ook fysiek ▶ kostprijs ▶ problemen met invullen ▶ ok voor eenvoudige zaken ▶ geen mogelijkheid om uitleg te vragen ▶ Dit sluit aan bij het mobiele digitale idee en het buurtpunt. (reactie uit Tongeren) ▶ Dit kan nu al voor veel zaken, kan van bij je thuis ook gebeuren. Zie er meer voordelen in dan nadelen. (reactie uit Borgloon)
3. Balie op wielen	7	10	<ul style="list-style-type: none"> ▶ te klein inwonersaantal voor mobiele diensten ▶ mobiel op afspraak ▶ veel ouderen -> niet mobiel, ook niet aan de bus ▶ te duur ▶ weinig gebruikt (beter voor grote steden) ▶ Zeker interessant voor minder mobiele mensen. Voorzie ook deze mogelijkheid in buurtpunten. (Reactie uit Tongeren) ▶ Dit hebben we gekend bij ziekenkassen, rondrijdende bibliotheken,... Die initiatieven waren er in de eerste plaats om het sluiten van plaatselijke dienstverlening te sussen. Allemaal afgeschaft wegens niet efficiënt en te duur. <p>U moest eens weten hoeveel mensen ik moet helpen met digitale aanvragen. De meeste mensen verstaan er niets van.</p> <p>Waar is het menselijk contact gebleven in onze maatschappij? Bij een aanvraag van een formulier kan de gemeentewerker misschien ook andere</p>

			<p>problematieken detecteren en naar de juiste diensten doorspelen.</p> <p>Digitalisering is besparen op gemeentepersoneel en minder tewerkstelling</p> <p>Aan een mobiel kantoor wacht ik buiten in de regen.</p> <p>Zoals nu waar men aan het loket van de stad geen afspraak kan maken maar als men dan via de gsm enkele meters verder belt met dezelfde persoon, het wel kan? En met weken wachten voor een afspraak? Vroeger ging dat vlotter</p> <p>Digitalisering en tijdelijk rondrijdend loket geeft aan dat fusie verder staat van de bevolking. Extra investeringen zijn nodig om het rond te krijgen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ De mobiele dienstverlening zou een prima aanvulling zijn op het e-loket voor mensen die minder mobiel zijn of weinig affiniteit hebben met digitalisering. Nadeel hierbij is het kostenplaatje qua mobiele uitrusting + door verplaatsingen kan een personeelslid minder tijd besteden aan de inhoudelijke dienstverlening. ▶ Zou wel wenselijk zijn op geregelde tijdstippen voor de verschillende kerk dorpen die we rijk zijn. Maar dit zou ook eventueel in wijkhuizen kunnen plaatsvinden.
4. Mobiele bib	3	11	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Er is zowel bib in T als in B dus bus is niet nodig ▶ Daling sociale contacten/vereenzaming
5. 3D-loket	7	12	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zijn we nog niet klaar voor ▶ Aan het buurtpunt voorzien ▶ U haalt het met dit voorbeeld zelf aan. Schaalvergroting vermindert het contact met de burger. Straks komt er nog een AI (Artificiële intelligentie) loket om de burgers te woord te staan. Waar blijft het menselijk contact? ▶ Mensen die met hun tijd mee zijn zullen dit niet noodzakelijk vinden omdat dit van bij hun thuis ook geregeld kan worden. Maar mensen zonder computer zouden dit misschien wel wenselijk vinden.
6. Wijkbudget	19	7	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Goed als het een meerwaarde is (niet gewone taak van gemeente) ▶ Financieel, haalbaar, betrokkenheid ▶ Verstandhouding tussen bewoners over bedeling budget

			<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bedenking : werkt in hoger opgeleide wijken, anderen raken nog meer achtergesteld ▶ Wie? ▶ Ruzie! ▶ Dat kan nooit democratisch en politiek neutraal verlopen. Een neutraal puntensysteem zoals de cultuurraad Bv gebruikt, is dan aangewezen. Anderzijds is dit een vorm van snoepjes uitdelen aan de bevolking om de fusie te kunnen verkopen ▶ Dit zou moeten kunnen niet alles zal uitgevoerd kunnen worden maar ideeën zullen toch wel welkom zijn.
7. Wijkambassadeur	12	2	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Algemeen : elk jaar doen om het groter geheel te behouden ▶ Klantgerichtheid : participatie ambtenaar ondersteunen als proces ▶ Te zware taak ▶ Versus wijkmanager -> goede mix ▶ Graag gevestigd in de buurtpunten. ▶ Als Tongeren, Tongeren blijft en dus kleinschalig is er vanzelfsprekend meer contact door het beleid met de lokale bevolking. Als je het (politiek neutraal) moet gaan organiseren, werkt dat nooit goed. ▶ Die wijkambassadeur zou zeker moeten bestaan als aanspreekpunt en goed bereikbaar. Ik vind mij te oud voor zo een taak uit te voeren. ▶ Onder het hoofdstuk 'buurtpunt' heb ik al een reactie geplaatst over mensen die een 2de verblijf hebben in de gemeente en die zich toch wel wat wensen te integreren. Ter bevordering van die integratie kan een wijkambassadeur toch zeer goed werk afleveren.
8. Buurtpunt	20	2	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ontmoeting ▶ Niet alleen voor ouderen ▶ Aanbod? Welke dienstverlening? Digitaal ondersteunend ▶ KONINKSEN wordt vaak aangehaald als + ▶ Mobiel stadsloket ▶ Dorpsrestaurant ▶ Ple VAN de burger

			<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gemeenteambtenaar nodig, niet enkel vrijwillige burgers ▶ Dient levendig gehouden te worden, trekkers! ▶ Leuk idee -> hoe vormgeven? ▶ Leuk voor senioren ▶ Duur! Versnippering! ▶ Alle volgende voorstellen hieraan koppelen? Zodat alles gecentraliseerd wordt. Zeker een aanrader. Liefst dan ook open naast de gewone werkuren. Voordeel: <ul style="list-style-type: none"> een infoplek: weet je het even niet, heb je een centrale plek waar je terecht kan - al dan niet telefonisch - en ze je effectief verder kunnen helpen een plek voor anderstaligen om Nederlands te leren? een plek waar werklozen een steentje kunnen bijdragen? dit zou hét uithangbord van de buurt/het dorp kunnen zijn ▶ Ik vind dit een zeer goed idee. In ieder dorpsgemeenschap een punt waar de mensen terecht kunnen om gezellig samen te zijn. Om eventuele noden aan te kaarten. Door met elkaar te praten kunnen al veel problemen of probleempjes opgelost worden en misschien helpen de mensen ook elkaar op gebied van vervoer. Door te communiceren wordt er al veel opgelost. ▶ Hoeveel dorpsrestaurants wat echte buurtpunten zijn, heeft de stad afgeschaft? Hoeveel ontmoetingsplaatsen werden gesloten? Een andere ontmoetingsplek voor veel verenigingen en sportclubs is de sporthal onder de vroegere overdekte varkenshal. Koninksem is 1 goed voorbeeld op standvastig aandringen van het dorp. Gebruik je dit voorbeeld om dan de mensen te overtuigen van het nut van een fusie? ▶ Dit zou zeker moeten kunnen dat de mensen in hun eigen buurt terecht kunnen voor eventueel een kaartje te leggen of een babbeltje te slaan daar kunnen ook de buurtambassadeur eventueel op in spelen om meldingen te doen. ▶ En is er plaats in zulk buurtpunt voor mensen die in de gemeente een 2de verblijf hebben en die daar zeer regelmatig verblijven? Een buurtpunt kan hier een
--	--	--	--

			<p>zeer belangrijke rol spelen op vlak van integratie van die 2de-verblijvers in de gemeente.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Buurtpunten zijn zeker een meerwaarde om de mensen niet uit elkaar te laten groeien wanneer de steden groter worden door fusie. Maar die buurtpunten moeten ook wel permanent openstaan voor alle bewoners. Het gevaar bestaat er anders in dat het buurtpunt zich gaat beperken tot een beperkte (vrienden-)groep.
9. Participatieplatform	13	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vraag gesteld door gemeente en daar idee over zeggen ▶ Eerder polls, bevestigingen ▶ Als het echte participatie is, is dat goed. Dat kan ook zonder fusie. Zolang het geen manipulatie is door een advies/reclamebureau dat de mensen moet overtuigen. Uw vraagstellingen staan compleet los van het nut van een fusie! ▶ Geef de inwoners de kans om mee te beslissen. Hoe meer meningen hoe beter, en dan de beste en voordeligste Bespreekbaar maken. Dit kan nooit kwaad er zijn ideeën die altijd van dienst kunnen zijn.

B.2 Themacafé 2: economie

Foto	Rode bollen	Groene bollen	Opmerkingen
Samenwerking tussen ondernemers / industriekring	1	6	<ul style="list-style-type: none"> ▶ netwerken tussen bedrijven heel goed in Borgloon ▶ nieuwe handelszaken promoten
Technologie & digitalisering	2	2	<ul style="list-style-type: none"> ▶ huur verlagen ▶ meer pop-ups ▶ leegstand leeft ▶ meer winkels aantrekken
Biolandbouw	2	4	<ul style="list-style-type: none"> ▶ zorgen voor aantrekkelijke straten ▶ verlichting met verzorgde etalages & ruimere openingsuren ▶ toegankelijker voetpaden ▶ producten lokaal verkopen ▶ forum opstarten ▶ vraag & aanbod matchen
Fruitcentrum	4	2	<ul style="list-style-type: none"> ▶ er moet een nood, een trigger zijn om er naartoe te gaan -> waarom naar daar willen gaan ▶ evenementenhal van maken ▶ meer bekendheid rond creëren -> marketing
Wijnbouw		4	<ul style="list-style-type: none"> ▶ landbouw met aandacht voor biodiversiteit ▶ wijnbouw als alternatieve landbouw stimuleren (verbondenheid met verleden, bourgondische ...) cfr toerisme ▶ coöperatieve van lokale wijnboeren (commercialisatie) ▶ heroriënteren van landbouw, fruitteelt ▶ verandering van klimaat
Korte keten		6	<ul style="list-style-type: none"> ▶ korte keten op landbouwbedrijven en in supermarkt ▶ boerenmarkt ▶ synergie tussen korte keten, bioboerderij en horeca (horeca en korte keten stadscentrum) ▶ zeker en vast nog groeimogelijkheden

			<ul style="list-style-type: none"> ▶ moeilijk om rechtstreeks met telers samen te werken ▶ onvoldoende ▶ meer promotie nodig, te weinig bekendheid ▶ lokale productie -> meer promotie, flexibelere vergunningen, stad platform aanbieden ▶ > marketing campagne achter steken
plattelandstoerisme		6	<ul style="list-style-type: none"> ▶ o.w.v. troef landbouw en landschap ▶ logies in Tongeren neemt toe ▶ afstemming + samenwerking is perfect mogelijk ▶ Toerisme : niet in mekaars vaarwater, kan mooi samen ▶ Teveel toerisme in Borgloon (voor fruitteilers)
Ondersteuning horeca	1	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ troef : veel aanwezig ▶ toeristen sensibiliseren ow afval ▶ ruim aanbod ▶ op peil
Terassen, beleving in de kernen	2	7	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tongeren = goede horecabasis ▶ Borgloon in weekends : enkel op reservatie ▶ ruim aanbod ▶ vaak wissels van eigenaars
Onderwijs, samenwerking onderwijs-bedrijfsleven	4	8	<ul style="list-style-type: none"> ▶ eigen bedrijven bekend maken ▶ open bedrijvendag voor T & B ▶ samenwerken met bedrijven ▶ hoger onderwijs is goed toegankelijk (ruim aanbod) ▶ onderwijs studenten lokaal werken - stages ▶ goed aanbod kleuter, basis, secundair ▶ ?? Afbouw avondonderwijs, voorgezet onderwijs kwijt ▶ veel brain drain : afgestudeerden vinden werk in Mid Limburg- Leuven ▶ mogelijke samenwerking Atheneum T en Atheneum B idem VIIO

sociale economie		4	<ul style="list-style-type: none"> ▶ opleidingen ! Vooral in de fruitsector en landbouw -> promotie & ondersteuning fruitsector
bedrijventerreinen	4	8	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Meer bedrijventerreinen, ja maar... eerste leegten opvullen, intensiever gebruiken. ▶ industrie in Borgloon moeilijk bereikbaar ▶ specifieke kennis nodig voor promoten L + F
Middenstand	3	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ HEEL BELANGRIJK ▶ parkeren ▶ dure grondstoffen ▶ HUUR ▶ concurrentie supermarkt ▶ graag meer creatieve familiebedrijven met eigen kwaliteit zoals Blanckaert
Openbaar vervoer	15	2	<ul style="list-style-type: none"> ▶ meer fietsvoorzieningen in centrum en industrie ▶ bus blijft belangrijk voor dorpen ▶ werken afstemmen ▶ parkeren + shuttle ▶ oude spoorlijn borgloon-sint truiden = fietsroute ▶ betere ontsluiting woon-werk verkeer ▶ bus + fietsweg ▶ nodig : vervoer op maat, maar hoe financieren ? ▶ werkpunt : aantrekkelijk station, betrouwbare treinverbindingen ▶ verkeer stropt, geen goede busverbinding, slechts 1 verbindingsweg ▶ veel tractoren op verbindingsweg cfr Sint Truiden : tractoren verplichten om aan de zijkant te wachten ▶ verbinding woon-werk , industriezone
Winkelstraat	6	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ autovrij centrum met pendelbus en randparkings ▶ kortbij parkeren ▶ visie kleinhandel ? ▶ gratis parkeren binnenstad

			<ul style="list-style-type: none"> ▶ mobiliteit ▶ leegstand aanpakken ▶ T-forum ▶ te hoge huurprijzen ▶ effectief innen van boetes op leegstand ▶ parkeergelegenheid ▶ parkeren : gratis 2 uren (cfr Bilzen) ▶ shop n go > 30 min (niet lang genoeg) ▶ parkeren : Q-park : digitaliseren ▶ gratis parkeren ▶ P-beleid mag anders ▶ goede infrastructuur ▶ goed inrichting Tongeren <-> Borgloon ▶ te strenge maatregelen ▶ parkeren faciliteren in de kern om detailhandel te kunnen ondersteunen ▶ aanbod : lokaal, ambachtelijk ▶ niet teveel POP-UPS
Andere aandachtspunten			<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wat met bestaande RUP's in Tongeren en Borgloon?

B.3 Themacafé 3: dorpen

B.3.1 Troeven en uitdagingen dorpen

Troeven	Uitdagingen
Borgloon: Stad met dorpsmentaliteit	Borgloon: Bestuur investereert te weinig in voorzieningen, Onbekwaam bestuur, slechte dienstverlening, geen management, Geen aantrekkelijk beeld van de stad (letterlijk)
Hoepertingen: alle voorzieningen die je moet hebben en sterk verenigingsleven	Hoepertingen: leeft te weinig, winkels blijven niet.
Gotem: goedkope bouwgrond	Gotem: moeilijke aanvaarding (Gotem was bijna een familie), weinig enthousiasme voor dorpsleven, geen levendige gemeenschap
Riksingen: rust, zicht op landschap	Riksingen: rustige verkavelingswegen worden gebruikt door auto's
Vreren: /	Vreren: minder ziel, niks meer te doen, geen beleving, niemand kent elkaar nog, weinig cohesie
'S Herenelderen: dorpsrestaurant	'S Herenelderen: in twee gesplitst door N758 en dat voel je, geen voorzieningen, beperkt verenigingsleven maar komt terug op gang
Grootloon: rust opzoeken; nabij plantages en kunstwerken	Grootloon: te veel toeristen
Broekom: betaalbaarheid, super rustig, veel groen	Broekom: voor ouderen niet praktisch want er zijn geen voorzieningen
Tongeren: dichtbij centrum en toch bos, stad met dorpskwaliteit	
Ruimte en rust	Dingen samenbrengen om efficiënter te organiseren
	Inzetten op mobiliteit
	Openbare toiletten
	Meer aandacht voor rolstoelen, rollators, wandelwagens (veel kasseien)
	Dorpen zijn vaak vrij gesloten gehelen
	Vrijwilligers meer naar waarde schatten

B.4 Themacafé 4: toerisme, cultuur en landschappen

B.4.1 Ik ben fier op... (a.d.h.v. foto's op de tafel)

Hoe kunnen we deze troef nog beter uitspelen richting bewoners?

Hoe kunnen we deze troef nog beter uitspelen richting toeristen?

- ▶ Combinatie erfgoed en natuurstad
 - Kan mekaar versterken
 - Complementariteit aanbod
- ▶ Cultuur: complementariteit
 - Velinx, MoMeNT (uitvoerend) □ er is nu al samenwerking tussen beide steden, MoMeNT = kapstok
 - PIR (beeldend)
- ▶ Natuur
 - Nabijheid van natuur bij stad
 - Combinatie stedelijke x stilte van de natuur + kortbij
- ▶ Toeristentreintje!
 - De afstand tussen beide steden kan een brug/drempel vormen
 - Op bepaalde tijdstippen, zeker niet dagelijks
- ▶ Gedeeld verleden, Romeins verleden
 - Graven van loon
 - Burcht van Kolmont
- ▶ Culinair
 - Sterk in Tongeren
 - Restaurants kunnen mekaar versterken
 - Toeristische projecten kunnen als hefboom dienen voor lokale economie
- ▶ Fier op Fusie nu al. Veel mogelijkheden om de troeven te bundelen
- ▶ Bang voor over toerisme vb. Doorkijkkerkje
- ▶ Uitdaging is om te verleiden om total packet te zien
- ▶ Samen krachten bundelen + buiten seizoen (tijd/ruimte) + trage toerisme
- ▶ Fier op Boomgaarden – in alle seizoenen
- ▶ Museaal aanbod in Tongeren – mooie ontwikkeling
- ▶ Socio-culturele verenigingen – lacune in Tongeren
 - Geen lokalen ter beschikking Belemmero
 - Geen plaats voor acties van verenigingen

- Tongeren wel al beter voor deelgemeenten? Zij nook moeilijkheden
- Vb. Riemst veel accommodatie zorgt voor een aanbod dat door verenigingen wordt georganiseerd
- ▶ Sport: wordt veel gedaan in beide gemeenten (café coureur, Tungirun, ...)
- ▶ Landschap is ook een troef hierin
- ▶ Mensen blijven niet altijd na een bezoek □ "Wat moeten we nu doen"
- ▶ Algemeen: inzetten op promotie, wandelen en fietsen
- ▶ Bewoners:
 - Netheid (afvalbakken in vorm van kunstwerk)
 - Alle bewoners een gratis bon geven om 1 of 2 musea te bezoeken
 - Onderwijs en jonge mensen warm maken voor cultuur
 - Wijnbouw: promoten
 - Rijke geschiedenis
 - Kleinschalige gemeente
 - Landschap
 - Natuur en cultuur
- ▶ Toeristen:
 - Doorkijkkerk: anders uitbouwen □ kunstenaar beter in daglicht plaatsen
 - Kleine evenementen beter bekend maken
 - Teseum bekend maken en promoten
 - Fietstoerisme: onderhoud van wegen, en paaltjes + digitalisering zodat de route te volgen is
 - Wandelingen leiden langs de horeca
 - Basiliek: je ziet d basiliek via all invalswegen
 - Wijnbouw promoten
 - Burcht Koolmont ontsluiten
- ▶ Archeologische site – Onze Lieve Vrouw: Communiefoto's
- ▶ Fietsen tussen de bloesems
- ▶ Slogan dat de oudste stad met de parel combineren: merkidentiteit
- ▶ Wisselwerking tussen toerisme en burgers (synergie)
 - Door toestroom van toerisme kunnen horecazaken goed draaien (en open blijven), hierdoor kunnen burgers ook genieten van deze zaken en is er lokaal nog veel te doen
- ▶ Het mooie landschap
 - Het welzijn van het landschap en onderhouden
 - Rust creëren
 - Dicht gooiene vermijden + open landschap is eerder de troef □ puur natuur
 - Waar is plaats voor – onderdelen bewaken

- ▶ Fruitteelt – begint te minderen
 - Niet allen bloesems promoten
 - De fruitteelt is noodzakelijk voor de boeren, dan worden deze ook betrokken.
 - Sensibilisering van landbouw
 - Inspelen op toerisme & landbouw
 - seizoensspreiding
- ▶ Kevie, berkenberg, ... Natuurgebieden Tongeren
 - Meer aandacht vestigen -> door gidsen over de natuur
- ▶ Mobile home toerisme inzetten: beperkte plaatsen in Tongeren en Borgloon, Uitbreiden van plaatsen, verborgen plaatsen uitspelen
- ▶ Landschappen combineren met kunst, creëren van eigenheid, sterke wisselwerking
- ▶ Glamping, knipoog naar tranendreef
- ▶ Traagbezoeken door mooie landschap (slow tourism): fietsen, wandelingen, ...
- ▶ Borgloon & Tongeren zijn interessant genoeg om een weekend of langer te verblijven. □ Hoe gaan we de twee steden verbinden?
 - Natuur (onderhoud wandelpaden)
 - Romeins verleden
 - ...
- ▶ Fier op complementariteit van beiden.
 - Kunst in het landschap
 - Antiekmarkt
 - Sterk museumverhaal – GRM – stroopfabriek
 - ...
- ▶ Hoe kunnen we deze troef nog beter uitspelen richting bewoners?
 - Werkpunt = eigen mensen onvoldoende bewust van eigen troef
 - Duurzaam omgaan met landschap
 - Eigen bevolking leert dat er ook economie steek gewoon leuk boeiend ontspannend verrijkend
- ▶ Hoe kunnen we deze troef nog beter uitspelen richting toeristen?
 - Gezamenlijke programma's
 - Bloesem = 1 maand
 - Verbreed aanbod samen uitwerken
 - Werkpunt: Hoe verblijfaanbod in de week invullen.
 - Vb in de week jong gepensioneerd april - september
 - Corona toonde de sterke troeven van onze gemeente.

- ▶ Fruitspoor is mooi project tss beide steden.
- ▶ Wijnbouw is groter aanwezig in Borgloon.
- ▶ De hele regio is een troef. (Haspengouw)
- ▶ Kunst in de open ruimte in beide steden. Iets wat in de andere steden niet is.
- ▶ Art-werking
- ▶ Communicatie nog beter uitspelen!
- ▶ Buiten fietsknooppunten ook nog andere fietstochten uitspelen; er zijn nog veel meer mooie plekken
- ▶ Ambiorix
- ▶ Gastvrije mentaliteit Limburg
- ▶ Geschiedenis en landschap = perfecte combinatie
- ▶ Vergezichten
- ▶ Dorpskernen met verschillende mentaliteiten
 - "trek naar de dorpen voor beleving/cultuur"
 - De open ruimte Borgloon" <-> Tongeren minder ruimte
 - Eigenheid van de dorpen bewaren, erfgoed van de dorpen beter in de kijker zetten
- ▶ Kastelen
- ▶ Romeinse weg = gemeenschappelijke troef => info op deze weg (borden)
- ▶ Zonder verenigingen geen cultuur: kunsthuisen onderhouden
- ▶ Muziekverenigingen in Tongeren versnipperd <-> Borgloon: muziekverenigingen meer verbonden met gemeente (afstand tot gemeente kleiner)
- ▶ Hoe kunnen we de troef uitspelen?
 - Meer events organiseren voor bewoners/toeristen
 - UiTdatabank is deze wel bekend? <-> Vroeger kon je dit in stadskrant zetten
 - Als lokale vereniging in stadskrant kunnen aanwezig zijn!
 - Gemis om aanwezig te zijn in stadskrant/website van gemeente
 - Cultuur laagdrempeliger maken. Inwoners en toeristen beter informeren over het culturele aanbod.
 - Ontdekkingsgids: weinig info over de dorpen, meer troeven van de dorpen aan toeristen bekend maken
 - Auto's grote markt
 - Toeristen doorverwijzen naar beide plekken
 - Verenigingen voorstelleb aan inwoners via verschillebde kanalen. Cultuuraad dunt uit
 - Landschap: "Stop windmolens" = storend element
- ▶ Toerisme: één van de grote troeven van Tongeren en Borgloon
 - goed
 - wandelen en fietsen: Gr-paden -> fietsroute en Romeinse weg
 - Toerisme & cultuur = goed georganiseerd

- Romeins, bloesems, ...: Haspengouw verenigingsleven
- ▶ Uitdaging: draagkracht mag niet overschreden worden, respect hebben voor het landschap, rekening houden met spelregels □ gemotoriseerd verkeer, overlast moet naar beneden
- ▶ Troef
- ▶ Netwerk tussen Tongeren & Borgloon: wandelen & fietsen uitbouwen
 - Romeins, Middeleeuws, natuur, ...
 - Extra parking aan de stadsranden of shuttles voorzien om wildparkeren te vermijden

B.4.2 Kansen en uitdagingen van de fusie op vlak van cultuur, toerisme, erfgoed

Welke nieuwe kansen zien we ontstaan van de fusie?

Welke negatieve effecten zou de fusie kunnen hebben en hoe gaan we daar het best mee om?

- ▶ Mobiliteit = aandachtspunt – geeft aandacht
- ▶ Zorgt voor drukte en overlast: aandachtspunt: moet uniform zijn en herkenbaarheid
- ▶ Toerisme
 - Sint-Odulphus kerk □ respect voor erediensten □ wordt verstoord – nadenken hierover
 - Balans mag niet verstoord worden
 - Spreiden in tijd en ruimte is noodzakelijk om alles in evenwicht te houden
 - kleine dorpen hebben veel last
 - 'Vreemden in eigen dorp'
- ▶ Kerken: herbestemming van gebouwen
 - Aantal een nieuwe bestemming, maar wel uiten gebruik
 - hoe gaan we hiermee om? Verval is problematisch
 - culturele erfgoed bewaren is van belang
 - Vb. Begijnhofkapel Tongeren Haren
- ▶ Fruitspoor niet vergeten
- ▶ Blik ruimer dan T-B
- ▶ De hele regio gebruiken/benutten
- ▶ Nieuwe kansen
 - Troeven buiten regio niet vergeten
 - Eenheid creëren
 - Verbinding leggen door samenwerking
 - Oudste stad – antiekmarkt <-> Borgloon heeft fruit
 - Romeins verleden van Tongeren en Borgloon □ één verhaal

- Antiek markt ook in Borgloon. Veiling
- Toeristisch treintje tss. B-T
- Door historiek van Tongeren kan je ook rust vinden in Borgloon
- Je begint in Tongeren en eindigt in Borgloon
- ▶ Wooncultuur verder uitspelen?
 - Tongeren heeft minder te bieden in het centrum
 - centrum van B&T te doen schijnen
- ▶ Jonge mensen aantrekken
 - minder dood gevoel en meer beleving
 - meer inzetten op cultuur & kunst
- ▶ Kans
 - complementariteit Tongeren – Borgloon
 - cultuur op locatie aanbieden ook in dorpen
 - vb. Moment ook de boer op
 - aanbod in onze dorpen
- ▶ Borgloon = locatie cultuur
 - Beweging, bloesem, landelijk accent
- ▶ Tongeren = sterk stedelijk aanbod
 - Musea, antiek
- ▶ Verenigen bij elkaar brengen en kijken wat we gemeen hebben
 - Krachten en budgetten bundelen?
 - vrees dat dit niet lukt omdat ieder op zichzelf werkt
- ▶ Borgloon creatief met outdoor events + goede band met verenigen <-> Tongeren centrum gericht
 - proberen op elkaar af te stemmen
- ▶ Is moeilijk om als kleine vereniging in de Velinx aanwezig te kunnen zijn
- ▶ Carnavalsverenigen
- ▶ Cultuurfinanciering? Kansen voor projectsubsidies (meer slagkracht in Tongeren) □ is ook goed voor Loonse verenigen
- ▶ soort van verenigen-loket
- ▶ Negatief:
 - Logistieke ondersteuning: minder vlot door afstand
 - In Tongeren betalen voor podiumelementen <-> in Borgloon niet betalend
 - Ander systeem van subsidies: gelijkstemmen?
- ▶ Kans:

- Nu al verenigingen van beide gemeente aan elkaar kenbaar te maken. Wat is er te doen in beide gemeenten? Gemeenschappelijk programma presenteren
- Halp niet genoeg bekend
- Welke kansen voor erfgoed
- ▶ Prachtig Gallo-Romeins museum <-> stroopfabriek
- ▶ Romeinse weg visualiseren
- ▶ Tumulusen Borgloon, vechmaal, Beden Bämke: wie kent deze?
- ▶ Negatieve effecten?
 - Nog meer toeristen is nefast voor bepaalde plekken zoals Nootlaan, Zammelen
 - Vespa's: gevaarlijk
 - Gevaarlijke fietspaden, overbevolkte fietspaden □ last voor inwoners
 - Bewegwijzende routes niet nodig □ enkel fietsknooppunten meegeven
 - Capaciteitsprobleem voor wijkhuizen
 - Kevie moet natuurgebied blijven, geen park
 - Landschappen “verknoeien” voor kunstwerken/projecten <-> zelf iets doen aan landschap, ruilverkavelingsgebieden
- ▶ Kansen
 - Vb. Wandeling: uitbouwen, verbinden tussen Tongeren en Borgloon + dorpen niet vergeten
 - Aanbod creëren voor minder mobiele mensen of gezinnen met jonge kinderen
 - Burcht Kolmont is een link tss. Tongeren en Borgloon
 - Verbindingslijnen -wegen doorheen de dorpen bv. Langs waterlopen Mombeek. Op deze manier worden de dorpen meer betrokken
 - Een camping, jeugdherberg voorzien □ we liggen op route Compostella
 - Promoten dat verenigingen van Tongeren naar Borgloon kunnen (en visa versa) en subsidies behouden. Subsidieringsmogelijkheden vergelijken en aanpassen
 - In elk dorp een monument met zitbank
 - Themawandelingen
- ▶ Bedreigingen
 - Overlast naar dorpen
 - Te weinig kleine zalen in stad en dorpen voor (cult) verenigingen + nevenactiviteiten in kerk (dorpen)
 - Te weinig eetgelegenheden langs wandelroutes e.d.
 - Toiletten langs wandelroutes
 - Sluikstorten □ meldpunt plaatsen
 - Weer voor buitenactiviteiten
- ▶ Wijnboeren willen niet mee in de fusie
- ▶ Een groot stuk van Borgloon is gericht op Sint-truiden

- ▶ Zeker geen 1 grote infrastructuur voor beide gemeenten. Geen centralisatie
- ▶ Meer inspelen op langere verblijven i.p.v. dagtoerisme
- ▶ 1 aanspreekpunt voor alles te vinden
- ▶ Toerisme, culturele activiteiten
- ▶ Haspengouw meer uitspelen
 - Het "Toscane" van België
- ▶ Inzetten op complementariteit
- ▶ Klein bestuur
 - Moeilijk om te investeren
 - Met fusie kansen om meer slagkracht te hebben
 - Bvb: heemkundige kringen die nu beroep kunnen doen op deskundige
- ▶ Toeristisch treintje
- ▶ Goedkoop overnachten (jeugdherberg, ...)
- ▶ Infrastructuur voor verenigingen/jeugd/...: openstellen van kerken (herbestemming)
 - Ontsluiten van nieuwe erfgoedlocaties (Begijnhofkerk Tongeren)
- ▶ Erfgoed initiatieven
- ▶ Negatief
 - Massatoerisme: Borgloon bloesems + kunst in open ruimte: spreiding van bezoekers is een kans
 - Moment cultuurfestival -> angst om festivalsfeer kwijt te geraken: kleiner gaan werken
 - Drempel om beide steden te bezoeken is groot als toerist (kan) je naar Tongeren of naar Borgloon, of visa-versa?
 - toeristentreintje
 - drempelverlagend werk
- ▶ Welke nieuwe kansen zien we ontstaan van de fusie?
 - Wandelen & fietsen □ netwerk Tongeren & Borgloon
 - Borgloon & Tongeren kunnen elkaar aanvullen op vlak van cultuur, toerisme, erfgoed
 - Bv. Stadstoerisme & plattelandstoerisme
 - Bv. Meer projecten
- ▶ Welke negatieve effecten zou de fusie kunnen hebben en hoe gaan we daar het best mee om?
 - Geen negatieve effecten
 - Uitdaging: controlefunctie sturing toeristen

B.4.3 Wie doet wat?

Waar kunnen burgers en verenigingen het initiatief nemen?

Wat verwacht je van het stadsbestuur?

TAFEL x

- ▶ Waar kunnen burgers en verenigingen het initiatief nemen?
- ▶ Wat verwacht je van het stadsbestuur?
 - ▶ toeristische gids i.p.v. 1 gidsen! Pocketgids
- ▶ Eigenheid behouden
- ▶ Wandelaars trekken naar Borgloon <_> combineren met cultuur in Tongeren
 - 90% van toeristen komt voor natuur (Benny B&B in Widoorie)
 - Cultuur in (natuur) wandelen in de gids gescheiden houden
 - ▶ Aanbod opentrekken
- ▶ Ondersteuning in logistiekpodium, belichting, in infrastructuur)
- ▶ Stimuleren om samen te werken tussen verschillende verenigingen
 - Bv; Basilica festival van Vlaanderen was mooi project (synergie)
 - Initiatief nodig van de gemeente om verenigingen samen te brengen

Tafel XX

- ▶ Bv; seniorenfeest, ... organiseren
- ▶ Seniorenverenigingen meer actief betrekken, vergaderruimte voorzien
- ▶ Verenigingen ondersteunen
- ▶ Onderscheid maken in verenigingen

Tafel XXX

- ▶ Burgers, verenigingen
- ▶ Advies uitbrengen naar besturen
- ▶ Inspraak krijgen via adviesraad
- ▶ Meldpunt voor sluikstorten langswandelroutes
- ▶ Zwerfvuilactie
- ▶ Stadsbestuur
- ▶ Camera's plaatsen
- ▶ Meer bakken voor sigarettenpeuken
- ▶ Verenigingen ondersteunen: financieel, materieel, lokalen voorzien
- ▶ Reclame maken voor activiteiten
- ▶ Stadskrant: activiteiten van verenigingen opnemen

Tafel XXXX

- ▶ Burgers en verenigingen

- ▶ Organiseren van activiteiten/evenementen/expo's/...
- ▶ Co-creativiteit tonen en ondersteunen
- ▶ Jeugd motiveren om in cultuur te stappen
- ▶ Stadsbestuur
- ▶ Ondersteunen/faciliteren van activiteiten
- ▶ Zelfstandigheid + autonoom waarborgen
- ▶ Subsidiering van verenigingen
- ▶ Ter beschikking stellen van vergaderruimten

Tafel XXXX

- ▶ Bestuur
 - Infrastructuur
 - Logistieke ondersteuning
 - Transparantie van wat er in de 30 dorpen gebeurt of nood aan is

Tafel XXXX X

- ▶ Verenigingen moeten gevoel hebben dat bestuur graag meehelpt/ faciliteert
- ▶ verkeersvrij
- ▶ reclame

Tafel XXXX XX

- ▶ Stadsbestuur
 - Locaties: repetitieruimte (Borgloon) – Tongeren puin en zalen voor verenigingen
 - Aanbod beter bekend maken. Bij mensen betere begeleiding
 - Beter signalisatie van de fietsaanbod
 - veiligheid: ? toegankelijk van landbouwwegen voor hulpverlening bij ongevallen
 - Veldwegen een naam geven om dit door te geven
 - Gemeente die voetwegen namen geven
 - Noodknop op je gsm digitale inclusie
 - Oude bewoners en kleine gemeenten valt het verenigingsleven stil. Ondersteun als bestuur mensen die het heft in handen willen nemen
 - vb uitbating van een zaal
 - ze dit laten doen en de kans geven te groeien
 - Lokaal aanbod □ vb. dorpsronleidingen met gids – heel populair en dit mag meer
 - verenigingen hier grote interesse in

- aanbod bestaat en veel kan, maar communicatie ontbreekt
- inspelen op interesse/doelgroepen – op maat werken
- Veel snel vol: is jaller dat je veel mist door beperkte aantal deelnemers

B.4.4 gouden ideeën/quick wins

Noem de twee beste ideeën om de stad aantrekkelijker te maken op vlak van cultuur, toerisme en erfgoed voor ofwel bewoners, ofwel toeristen?

- ▶ Natuurbeleving
 - Groenruimte (fruitbomen) creëren tss. standplaatsen van camping
 - De verborgen plekken/vergeten plekken
 - Unieke plaatsen uitwerken op niche groepen
- ▶ Bv. Glamping, camperplaatsen, ...
 - Mombeekvallei gebruiken voor een verbinding te creëren tussen Tongeren – Borgloon
- ▶ Kunst: cultuurbeleving in landschappen
 - Een kunstwandeling creëren dat door Tongeren & Borgloon loopt
 - Romeins verhaal
- ▶ Herbestemming kerken en leegstaande gebouwen: Tentoonstellings- en exoruite (groot tekort)/ Ruimtes voor de jeugd/ Goedkope overnachtingsmogelijkheden voor toeristen, pelgrims, cultuurwereld □ camping in de kerk?
- ▶ Burchtruime Kolmont: Centrale ligging / Verbindende factor tussen geschiedenis van beide steden/ Spreekt tot de verbeelding
- ▶ Toeristisch treintje: verbinding tussen beide steden
- ▶ Toeristische gids in pocketformaat waarin beide gemeenten aan bod komen, met elk met eigen troeven: Natuur, Cultuur / oude Limburgse gids als voorbeeld
- ▶ Stimulans vanuit de gemeente om verenigingen samen te brengen om op die manier een betere logistieke ondersteuning te voorzien voor alle verenigingen: Nu al de info van events/verenigingen van beide gemeenten delen. Duidelijke zichtbaarheid, wat is het aanbod van vereniging in beide gemeenten? / Slagkracht voor subsidies <-> politisering van verenigingen doorbreken / Adviesraden/reglement Borgloon ook in Tongeren toepassen
- ▶ Administraties van gemeentes samenbrengen
- ▶ De vermarketing v. Ons aanbod moet op een betere & transparantere manier
- ▶ De synergie tussen toerisme en landschaptoerisme
- ▶ Cultureel – Toeristisch menu ontwikkelen □ voor toeristen
 - Light: 1dag
 - Medium: iets meer
 - Large: weekend
 - Verschillende tarieven. Niches

- ▶ Cultuur
- ▶ Landschap
- ▶ Actieve mensen
- ▶ Gezinnen met kinderen
- ▶ Inwoners
 - laatste kansen voor een voordeliger tarief om eigen gemeente te laten ontdekken
 - Toeristische gids vanuit de inwoners met hun ervaringen te delen
 - En alles zo kenbaar maken en inspelen op de noden
 - Vb. Jaarabonnement teseum 25 euro (wel voor de inwoners)
- ▶ Aanbod verenigingsleven
- ▶ Metrokaart met mobiliteitsmogelijkheden
 - Hoe kunnen we waar geraken op hoeveel tijd en met welk vervoersmiddel
 - Op die manier leemtes in kaart brengen en inspelen
- ▶ Goede communicatie met aanbod van de gemeenten/ondersteunen
 - Voor burgers, verenigingen, toeristen,
 - Diverse kanalen om diverse doelgroepen
 - inzetten op dynamische communicatie die actief en wervend is
 - communicatie overload ook gaan vermijden: Aan de hand van je interesse informatie krijgen via eenduidige stadscommunicatie
- ▶ We hebben alles om een labo te zijn voor nieuwe cultuurcreatie
 - Vb. Moment
 - Vb. Voorstelling Boeren leven Neerrepen
- ▶ Ontsluiten burcht Kolmont met sterk verhaal en respect voor sterke natuur en landschap
- ▶ Wijn: coöperatief verhaal
- ▶ Landbouw: meer mogelijkheden naar toerisme
 - product tot culinair: Herkennen teelt / Verhaal taart
- ▶ Raaklijnen, verbindingen (Jeker, Mombeek, fruitspoor en Romeinse herwegen) uitbouwen via dorpen □ zorgt voor verbondenheid
- ▶ Initiatieven om elkaars stad beter te leren kennen. (gratis inkomkaart elk paar voor iets anders) + verenigingen extra punten en subsidies bij gedeeld bezoek.
- ▶ Wandellus(t) Tongeren en Borgloon
 - Aandacht landschappen
 - Erfgoed
 - Romeins: Romeinse route
 - Middeleeuws: gralen
 - Fiets fruitspoor

- ▶ Landshapbescherming: fout parkeren
 - Shuttle dienst + parking aan de rand
 - Autoloze centra

